

BROSZURA INFORMACYJNA O WYMOGACH MIFID DLA KLIENTÓW DOMU MAKLERSKIEGO PKO BANKU POLSKIEGO W ZAKRESIE USŁUG MAKLERSKICH

Dom Maklerski

Zezwolenie na prowadzenie działalności maklerskiej

Dom Maklerski PKO Banku Polskiego (dalej: „DM PKO Banku Polskiego”) prowadzi działalność maklerską na podstawie zezwolenia Komisji Papierów Wartościowych i Giełd (obecnie Komisja Nadzoru Finansowego).

Komisja Nadzoru Finansowego
Plac Powstańców Warszawy 1
00-950 Warszawa

Placówki

DM PKO Banku Polskiego świadczy usługi maklerskie w:

- Punktach Obsługi Klienta,
- Punktach Usług Maklerskich (zlokalizowanych w oddziałach PKO Banku Polskiego S.A.), zwanych również Punktami Sprzedaży Obligacji (PSO) w związku z prowadzoną sprzedażą i obsługą obligacji Skarbu Państwa,
- Centrali DM PKO Banku Polskiego w Warszawie (ul. Puławska 15).

Usługi maklerskie świadczone przez DM PKO Banku Polskiego:

- 1) przyjmowanie i przekazywanie zleceń nabycia i zbycia instrumentów finansowych,
- 2) wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych na rachunek dającego zlecenie,
- 3) nabywanie i zbywanie instrumentów finansowych na własny rachunek,
- 4) doradztwo inwestycyjne,
- 5) oferowanie instrumentów finansowych,
- 6) wykonywanie zawartych umów o subemisję inwestycyjne i usługowe lub zawieranie i wykonywanie innych umów o podobnym charakterze, jeżeli ich przedmiotem są instrumenty finansowe,
- 7) wymiana walutowa, w przypadku gdy jest to związane z działalnością maklerską w zakresie wskazanym w pkt 1)-6),
- 8) przechowywanie lub rejestrowanie instrumentów finansowych, w tym prowadzenie rachunków papierów wartościowych oraz prowadzenie rachunków pieniężnych,
- 9) sporządzanie analiz inwestycyjnych, analiz finansowych oraz innych rekomendacji o charakterze ogólnym dotyczących transakcji w zakresie instrumentów finansowych,
- 10) doradztwo dla przedsiębiorstw w zakresie struktury kapitałowej, strategii przedsiębiorstwa lub innych zagadnień związanych z taką strukturą lub strategią,
- 11) doradztwo i inne usługi w zakresie łączenia, podziału oraz przejmowania przedsiębiorstw.

Zasady świadczenia usług maklerskich przez DM PKO Banku Polskiego

Szczegółowe warunki świadczenia usług maklerskich przez DM PKO Banku Polskiego zostały określone w *Regulaminie świadczenia usług maklerskich przez Dom Maklerski PKO Banku Polskiego*, który jest integralną częścią umowy o świadczenie usług maklerskich przez Dom Maklerski PKO Banku Polskiego zawieranej z Klientami.

Dodatkowo w zakresie świadczenia usługi:

- 1) doradztwa inwestycyjnego stosuje się *Regulamin świadczenia usługi doradztwa inwestycyjnego przez DM PKO Banku Polskiego* wraz z właściwą umową,
- 2) sporządzania analiz inwestycyjnych, analiz finansowych oraz innych rekomendacji o charakterze ogólnym dotyczących transakcji w zakresie instrumentów finansowych stosuje się *Regulamin świadczenia usługi sporządzania analiz inwestycyjnych, analiz finansowych oraz innych rekomendacji o charakterze ogólnym dotyczących transakcji w zakresie instrumentów finansowych przez Dom Maklerski PKO Banku Polskiego* wraz z właściwą umową.

Język komunikacji

Wszelkie dokumenty i informacje wymieniane między Klientem a DM PKO Banku Polskiego powinny być opracowane w języku polskim lub przetłumaczone na język polski. DM PKO Banku Polskiego zastrzega sobie możliwość komunikowania się z Klientami w innym języku niż język polski.

Informacja na temat zasad zgłaszania i rozpatrywania reklamacji Klientów w DM PKO Banku Polskiego

1. Klienci mogą składać reklamacje:
 - 1) pisemnie – osobiście w POK albo PUM albo przesyłką pocztową na adres: ul. Puławska 15, 02-515 Warszawa,
 - 2) ustnie:
 - a) w POK – telefonicznie lub osobiście do protokołu,
 - b) w PUM/PSO – osobiście do protokołu,
 - 3) w formie elektronicznej – za pośrednictwem poczty elektronicznej na adresy: dm@pkobp.pl, supermakler@pkobp.pl bądź info@obligacjeskarbowe.pl (w zakresie obligacji skarbowych).
2. Aktualne numery telefonów, adresy POK i PUM podane są na stronie internetowej www.dm.pkobp.pl.
3. Reklamacja powinna zawierać dane identyfikacyjne Klienta (w przypadku osoby fizycznej – imię, nazwisko i, o ile Klient posiada, numer identyfikacyjny PESEL albo – w przypadku osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej – nazwę oraz, o ile Klient posiada, numer identyfikacyjny REGON lub NIP), aktualne dane adresowe (jeżeli DM PKO Banku Polskiego ich nie posiada), oraz – w miarę możliwości – numer rachunku inwestycyjnego Klienta, którego dotyczy reklamacja.
4. DM PKO Banku Polskiego może zwrócić się do Klienta z prośbą o złożenie dodatkowych, pisemnych informacji lub dostarczenie dodatkowych dokumentów, jeżeli uzyskanie tych informacji będzie niezbędne do rozpatrzenia reklamacji.
5. Reklamacja złożona niezwłocznie po powzięciu przez Klienta zastrzeżeń ułatwi i przyspieszy rzetelne rozpatrzenie reklamacji przez DM PKO Banku Polskiego, chyba że okoliczność ta nie ma wpływu na sposób rozpatrzenia reklamacji.
6. Na żądanie Klienta DM PKO Banku Polskiego potwierdza w formie pisemnej lub w inny uzgodniony z Klientem sposób fakt złożenia przez niego reklamacji.

7. DM PKO Banku Polskiego rozpatruje reklamacje niezwłocznie, w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia otrzymania reklamacji. W przypadkach uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji i udzielenie odpowiedzi w terminie, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, DM PKO Banku Polskiego poinformuje Klienta o przewidywanym terminie udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji. Do zachowania przez DM PKO Banku Polskiego terminów określonych w zdaniach poprzedzających wystarczy wysłanie przez DM PKO Banku Polskiego odpowiedzi przed ich upływem.
8. Po rozpatrzeniu reklamacji Klient zostanie poinformowany o jego wyniku w formie papierowej albo za pomocą innego trwałego nośnika informacji, z tym że pocztą elektroniczną jedynie na wniosek Klienta.
9. Organem administracji publicznej sprawującym nadzór nad działalnością DM PKO Banku Polskiego jest Komisja Nadzoru Finansowego.
10. Wszystkie reklamacje są rozpatrywane przez DM PKO Banku Polskiego z największą starannością, wnikliwie i w możliwie najkrótszym terminie.

Potwierdzenie zawarcia transakcji i informacja o stanie aktywów

DM PKO Banku Polskiego niezwłocznie po zawarciu transakcji będącej przedmiotem złożonego przez Klienta detalicznego zlecenia, nie później niż do końca dnia roboczego następującego po dniu, w którym zawarta została transakcja, przekazuje Klientowi detalicznemu informacje dotyczące zawartej transakcji poprzez umożliwienie odebrania jej w POK lub udostępnienie w elektronicznych kanałach dostępu, jeżeli Klient ma do nich dostęp. Powyższe nie dotyczy zleceń i dyspozycji składanych przez Klienta w zakresie jednostek uczestnictwa lub certyfikatów inwestycyjnych w instytucjach zbiorowego inwestowania. Potwierdzenia zawarcia transakcji w tym zakresie są przekazywane przez podmioty prowadzące rejestry. DM PKO Banku Polskiego co najmniej raz w roku przekazuje Klientowi zestawienie przechowywanych na rachunku inwestycyjnym aktywów będących własnością Klienta.

Zasady ochrony aktywów Klientów

DM PKO Banku Polskiego jest uczestnikiem systemu rekompensat prowadzonego przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A., którego celem jest ochrona aktywów Klientów poprzez zapewnienie Klientom wypłaty środków pieniężnych oraz wartości utraconych instrumentów finansowych do równowartości w złotych 3000 euro – w 100% wartości środków objętych systemem rekompensat oraz w 90% nadwyżki ponad tę kwotę, przy czym górna granica środków objętych systemem rekompensat to równowartość 22 000 euro w złotych w przypadku:

- ogłoszenia upadłości DM PKO Banku Polskiego,
- prawomocnego oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości ze względu na to, że majątek DM PKO Banku Polskiego nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania,
- stwierdzenia przez Komisję Nadzoru Finansowego, że DM PKO Banku Polskiego nie jest w stanie, z powodów ściśle związanych z sytuacją finansową, wykonywać ciężących na nim zobowiązań wynikających z roszczeń Klientów i nie jest możliwe ich wykonanie w najbliższym czasie.

Powyższe wartości określają maksymalną wysokość roszczeń Klienta, niezależnie od tego, w jakiej wysokości i na ilu rachunkach posiadał środki w DM PKO Banku Polskiego.

Zasady kwalifikacji Klientów oraz przeprowadzania oceny adekwatności i odpowiedniości

DM PKO Banku Polskiego przed zawarciem umowy o świadczenie usług maklerskich w ramach przeprowadzania procesu kwalifikacji nadaje Klientowi jedną z trzech kategorii: klient detaliczny, klient profesjonalny, uprawniony kontrahent. Następnie DM PKO Banku Polskiego przeprowadza badanie adekwatności w przypadku podstawowych usług maklerskich, badanie odpowiedniości w przypadku usługi doradztwa inwestycyjnego. Opis zasad kwalifikacji Klientów oraz przeprowadzania oceny adekwatności i odpowiedniości w DM PKO Banku Polskiego zawiera załącznik nr 1 do niniejszej Broszury.

Zakres przekazywanych informacji i ochrony przysługującej poszczególnym kategoriom Klientów

DM PKO Banku Polskiego, świadcząc usługi maklerskie, przekazuje Klientom informacje i obejmuje ich ochroną w zależności od nadanej kategorii Klienta. Zakres przekazywanych informacji i ochrony przysługującej poszczególnym kategoriom Klientów został określony w załączniku nr 2 do niniejszej Broszury.

Polityka wykonywania zleceń i działania w najlepiej pojętym interesie Klienta

W DM PKO Banku Polskiego zostały określone szczegółowe zasady realizacji zleceń Klientów. Opis polityki wykonywania zleceń i działania w najlepiej pojętym interesie Klienta w DM PKO Banku Polskiego zawiera załącznik nr 3 do niniejszej Broszury.

Zasady zarządzania konfliktami interesów

DM PKO Banku Polskiego zarządza konfliktami interesów zgodnie z zasadami, których opis zawiera załącznik nr 4 do niniejszej Broszury.

Zasady przyjmowania i przekazywania zachęt

W związku ze świadczeniem usług maklerskich DM PKO Banku Polskiego nie przyjmuje lub nie przekazuje świadczeń pieniężnych, w tym opłat i prowizji, lub świadczeń niepieniężnych, z wyłączeniem:

- 1) świadczeń pieniężnych i niepieniężnych przyjmowanych od Klienta lub od osoby działającej w jego imieniu albo przekazywanych Klientowi lub osobie działającej w jego imieniu (czyli standardowych opłat i prowizji, których katalog jest zamieszczony w tabelach opłat i prowizji dostępnych w Punktach Obsługi Klienta oraz Punktach Usług Maklerskich),
- 2) opłat lub prowizji niezbędnych dla świadczenia danej usługi maklerskiej na rzecz Klienta;
- 3) opłat, prowizji i świadczeń niepieniężnych innych niż wskazane powyżej w pkt 1 i 2, pod warunkiem że:
 - a) informacja o tych opłatach, prowizjach lub świadczeniach niepieniężnych, w tym o ich istocie i wysokości lub sposobie ustalania ich wysokości, została przekazana Klientowi przed zawarciem umowy o świadczenie danej usługi maklerskiej,
 - b) są one przyjmowane albo przekazywane w celu poprawienia jakości usługi maklerskiej świadczonej na rzecz Klienta.

Opis obowiązujących ogólnych zasad przyjmowania i przekazywania zachęt przez DM PKO Banku Polskiego zawiera załącznik nr 5 do niniejszej Broszury.

Zasady przyjmowania lub przekazywania świadczeń pieniężnych, w tym opłat, prowizji lub świadczeń niepieniężnych innych niż pobierane od Klienta lub przekazywane na rzecz Klienta

DM PKO Banku Polskiego w związku ze świadczeniem usług maklerskich oprócz świadczeń pieniężnych, w tym opłat i prowizji, lub świadczeń niepieniężnych przyjmowanych od Klienta albo przekazywanych Klientowi może przyjmować lub przekazywać:

- 1) opłaty lub prowizje niezbędne dla świadczenia danej usługi maklerskiej na rzecz Klienta,
- 2) opłaty, prowizje i świadczenia niepieniężne w celu poprawienia jakości usługi maklerskiej świadczonej na rzecz Klienta.

Opis zasad przyjmowania lub przekazywania opłat, prowizji lub świadczeń niepieniężnych w DM PKO Banku Polskiego zawiera załącznik nr 6 do niniejszej Broszury.

Instrumenty finansowe będące w ofercie DM PKO Banku Polskiego

Katalog instrumentów finansowych będących w ofercie DM PKO Banku Polskiego, zawierający charakterystykę tych instrumentów finansowych oraz związanego z nimi ryzyka inwestycyjnego, zawiera załącznik nr 7 do niniejszej Broszury.

Zasady kwalifikacji Klientów oraz przeprowadzania oceny adekwatności i odpowiedniości w DM PKO Banku Polskiego (opis)

Proces kwalifikacji Klienta

1. DM PKO Banku Polskiego przed zawarciem umowy o świadczenie usług maklerskich w ramach przeprowadzania procesu kwalifikacji nadaje Klientowi jedną z poniższych kategorii:
 - 1) klient detaliczny,
 - 2) klient profesjonalny,
 - 3) uprawniony kontrahent.
2. Klient otrzymuje jednolitą kategorię w zakresie wszystkich usług, z których korzysta w ramach DM PKO Banku Polskiego i PKO Banku Polskiego S.A.
3. Klient profesjonalny to Klient, który ma doświadczenie i wiedzę pozwalające na podejmowanie właściwych decyzji inwestycyjnych, jak również na właściwą ocenę ryzyka związanego z tymi decyzjami. Klient profesjonalny należy do dowolnej grupy poniższych podmiotów:
 - 1) instytucje finansowe, w szczególności:
 - a) bank,
 - b) firma inwestycyjna,
 - c) zakład ubezpieczeń,
 - d) fundusz inwestycyjny, alternatywna spółka inwestycyjna, towarzystwo funduszy inwestycyjnych lub zarządzający ASI w rozumieniu ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi,
 - e) fundusz emerytalny lub towarzystwo emerytalnym w rozumieniu ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych,
 - f) towarowy dom maklerski,
 - g) podmiot zawierający, w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, na własny rachunek transakcje na rynkach kontraktów terminowych, opcji lub innych instrumentów pochodnych albo na rynkach pieniężnych wyłącznie w celu zabezpieczenia pozycji zajętych na tych rynkach, lub działający w tym celu na rachunek innych członków takich rynków, o ile odpowiedzialność za wykonanie zobowiązań wynikających z tych transakcji ponoszą uczestnicy rozliczający tych rynków,
 - 2) inwestorzy instytucjonalni niebędący instytucjami finansowymi, prowadzący regulowaną działalność na rynku finansowym – agenci transferowi, dystrybutorzy jednostek funduszy inwestycyjnych niebędący bankami ani firmami inwestycyjnymi,
 - 3) podmioty prowadzące poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej działalność równoważną do działalności prowadzonej przez podmioty wskazane w pkt 1 i 2 – zagraniczne firmy inwestycyjne, zagraniczne instytucje kredytowe,
 - 4) jednostki administracji rządowej lub samorządowej, organy publiczne, które zarządzają długiem publicznym, banki centralne, Bank Światowy, Międzynarodowy Fundusz Walutowy, Europejski Bank Centralny, Europejski Bank Inwestycyjny lub inne organizacje międzynarodowe pełniące podobne funkcje,
 - 5) inni inwestorzy instytucjonalni, których głównym przedmiotem działalności jest inwestowanie w instrumenty finansowe, w tym podmioty zajmujące się sekurytyzacją aktywów lub zawieraniem innego rodzaju transakcji finansowych – fundusze sekurytyzacyjne,
 - 6) przedsiębiorcy, którzy spełniają co najmniej dwa z poniższych wymogów:
 - a) suma bilansowa tego przedsiębiorcy wynosi co najmniej 20 000 000 euro,
 - b) osiągnięta przez tego przedsiębiorcę wartość przychodów ze sprzedaży wynosi co najmniej 40 000 000 euro,
 - c) kapitał własny lub fundusz własny tego przedsiębiorcy wynosi co najmniej 2 000 000 euro.
4. Równowartość kwot wymienionych w pkt 3 pkt 6, wskazanych w euro, jest obliczana przy zastosowaniu średniego kursu euro ustalonego przez Narodowy Bank Polski na dzień sporządzenia przez danego przedsiębiorcę sprawozdania finansowego.
5. Uprawniony kontrahent to Klient profesjonalny, z którym DM PKO Banku Polskiego zawiera transakcje lub pośredniczy w ich zawieraniu w ramach:
 - 1) usługi wykonywania zleceń,
 - 2) usługi przyjmowania i przekazywania zleceń,
 - 3) transakcji nabywania lub zbywania instrumentów finansowych na własny rachunek.
6. Klient detaliczny to Klient niebędący Klientem profesjonalnym ani uprawnionym kontrahentem.
7. DM PKO Banku Polskiego zmienia kategorię Klienta na wyższą na pisemny wniosek Klienta w odniesieniu do wszystkich instrumentów finansowych będących w ofercie, jak również usług świadczonych na rzecz Klienta.
8. DM PKO Banku Polskiego może uznać klienta detalicznego będącego osobą fizyczną za klienta profesjonalnego, pod warunkiem że złoży on w formie pisemnej stosowny wniosek i przedstawi dokumenty poświadczające, że spełnia przynajmniej dwa z następujących wymogów:
 - 1) Klient zawierał transakcje, o wartości stanowiącej co najmniej równowartość 50 000 euro każda, na odpowiednim rynku instrumentów finansowych ze średnią częstotliwością co najmniej 10 transakcji na kwartał w przeciągu czterech ostatnich kwartałów, za pośrednictwem PKO Banku Polskiego S.A. lub DM PKO Banku Polskiego, lub innej instytucji finansowej,
 - 2) wartość portfela instrumentów finansowych Klienta łącznie ze środkami pieniężnymi wchodzącymi w jego skład wynosi co najmniej równowartość 500 000 euro wyrażoną w złotych, włączając środki lokowane w produktach Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego S.A. lub innej instytucji finansowej,
 - 3) Klient będący osobą fizyczną pracuje lub pracował w sektorze finansowym przez co najmniej rok na stanowisku wymagającym wiedzy zawodowej dotyczącej transakcji w zakresie instrumentów finansowych lub usług inwestycyjnych, które miałyby być świadczone przez firmę inwestycyjną na jego rzecz na podstawie zawieranej umowy.
9. DM PKO Banku Polskiego może uznać klienta detalicznego będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej za klienta profesjonalnego, pod warunkiem że złoży on w formie pisemnej stosowny wniosek i przedstawi dokumenty zaświadczone, że spełnia przynajmniej dwa z następujących wymogów:
 - 1) Klient zawierał transakcje, o wartości stanowiącej co najmniej równowartość 50 000 euro każda, na odpowiednim rynku instrumentów finansowych ze średnią częstotliwością co najmniej 10 transakcji na kwartał w przeciągu czterech ostatnich kwartałów, za pośrednictwem PKO Banku Polskiego S.A. lub DM PKO Banku Polskiego, lub innej instytucji finansowej,
 - 2) wartość portfela instrumentów finansowych Klienta łącznie ze środkami pieniężnymi wchodzącymi w jego skład wynosi co najmniej równowartość 500 000 euro wyrażoną w złotych, włączając środki lokowane w produktach Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego S.A. lub innej instytucji finansowej,
 - 3) wszystkie osoby fizyczne mające prawo reprezentowania osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej w zakresie zawierania i realizacji umów pracują lub pracowały w sektorze finansowym przez co najmniej rok na stanowisku wymagającym wiedzy zawodowej dotyczącej transakcji w zakresie instrumentów finansowych lub usług inwestycyjnych, które miałyby być świadczone przez firmę inwestycyjną na jego rzecz na podstawie zawieranej umowy.
10. Równowartość kwot w euro, o których mowa w pkt 8 pkt 1 i 2 oraz pkt 9 pkt 1 i 2, ustalana jest przy zastosowaniu średniego kursu euro ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu poprzedzającym datę złożenia wniosku o zmianę kategorii Klienta z klienta detalicznego na klienta profesjonalnego.

11. Klient detaliczny, o którym mowa w pkt 9, wnoszący o zmianę kategorii z klienta detalicznego na klienta profesjonalnego nie musi spełniać wymogów określonych w pkt 3, tylko wymogi określone w pkt 9.
12. DM PKO Banku Polskiego, mając na względzie zapewnienie Klientowi wysokiego poziomu bezpieczeństwa i ochrony działalności inwestycyjnej, może odmówić zmiany kategorii nadanej Klientowi na wyższą.
13. DM PKO Banku Polskiego zmienia kategorię Klienta na niższą na pisemny wniosek Klienta w odniesieniu do wszystkich instrumentów finansowych będących w ofercie i usług świadczonych na rzecz Klienta.
14. DM PKO Banku Polskiego może zmienić kategorię Klienta na niższą z własnej inicjatywy, jeśli wejdzie w posiadanie informacji, że Klient przestał spełniać warunki pozwalające na traktowanie go jak klienta profesjonalnego. Informacja o zmianie kategorii jest przekazywana Klientowi.
15. Ostateczną decyzję o zmianie kategorii Klienta podejmuje DM PKO Banku Polskiego.

Badanie adekwatności

16. DM PKO Banku Polskiego przed zawarciem umowy o świadczenie usług maklerskich z Klientem, któremu została nadana kategoria klienta detalicznego, przeprowadza ocenę adekwatności, której celem jest ustalenie instrumentów finansowych, które są adekwatne dla Klienta, biorąc pod uwagę jego wiedzę i doświadczenie w zakresie zawierania transakcji na instrumentach finansowych.
17. W ramach przeprowadzania oceny adekwatności Klient wypełnia formularz zawierający pytania dotyczące:
 - 1) znanych Klientowi rodzajów usług inwestycyjnych, transakcji i instrumentów finansowych,
 - 2) charakteru, wielkości i częstotliwości transakcji dokonywanych przez Klienta w zakresie instrumentów finansowych oraz okresu, w którym były dokonywane,
 - 3) poziomu wykształcenia Klienta oraz wykonywanego obecnie lub w przeszłości zawodu.
18. Klient może odmówić przeprowadzenia oceny adekwatności, jednak uniemożliwi to DM PKO Banku Polskiego ustalenie instrumentów finansowych adekwatnych dla Klienta, zgodnie z wiedzą i doświadczeniem Klienta. Klient, który zrezygnuje z przeprowadzenia oceny adekwatności, obligatorycznie podpisuje w DM PKO Banku Polskiego oświadczenie, że inwestuje w instrumenty finansowe wyłącznie na podstawie własnej analizy instrumentu finansowego oraz sytuacji rynkowej, własnej decyzji oraz na własne ryzyko i własną odpowiedzialność, oraz że zapoznał się z ryzykami związanymi z inwestowaniem w instrumenty finansowe i korzystaniem z usług maklerskich, rozumie je i akceptuje.
19. Ocena adekwatności może zostać przeprowadzona w każdym momencie w trakcie trwania umowy, jednak zalecana jest jej okresowa aktualizacja.

Badanie odpowiedności

(usługa doradztwa inwestycyjnego)

20. DM PKO Banku Polskiego przed zawarciem umowy o świadczenie usługi doradztwa inwestycyjnego z Klientem, któremu została nadana kategoria klienta detalicznego lub klienta profesjonalnego, przeprowadza obligatorycznie ocenę odpowiedności.
21. Ocena odpowiedności jest obowiązkowa i polega na wypełnieniu przez Klienta formularza zawierającego pytania dotyczące wiedzy i doświadczenia Klienta oraz:
 - 1) celów inwestycyjnych Klienta,
 - 2) poziomu ryzyka inwestycji, jaki akceptuje Klient,
 - 3) sytuacji finansowej Klienta.
22. Na podstawie informacji podanych przez Klienta w formularzu oceny odpowiedności określany jest profil inwestycyjny Klienta.
23. Nieudzielenie przez Klienta odpowiedzi na pytania zawarte w formularzu oceny odpowiedności uniemożliwia zawarcie umowy o świadczenie usługi doradztwa inwestycyjnego.

Zakres przekazywanych informacji i ochrony przysługującej poszczególnym kategoriom Klientów w DM PKO Banku Polskiego

Zakres przekazywanych informacji i ochrony	Klient detaliczny	Klient profesjonalny	Uprawniony kontrahent
Przekazanie informacji o wystąpieniu konfliktu interesów	•	•	•
Przekazanie informacji dotyczących stosowanych zasad zarządzania konfliktami interesów	•	•	•
Przekazanie Broszury informacyjnej zawierającej informacje o: <ul style="list-style-type: none"> • zasadach kwalifikacji Klientów oraz przeprowadzania oceny adekwatności i odpowiedności, • zakresie przekazywanych informacji i ochronie przysługującej poszczególnym kategoriom Klienta, • polityce wykonywania zleceń i działania w najlepiej pojętym interesie Klienta, • zasadach zarządzania konfliktami interesów, • zasadach przyjmowania i przekazywania zachęt, • zasadach przyjmowania lub przekazywania opłat, prowizji lub świadczeń niepieniężnych innych niż pobierane od Klienta lub przekazywane na rzecz Klienta, • katalogu instrumentów finansowych będących w ofercie DM PKO Banku Polskiego (charakterystyka instrumentów i związanego z nimi ryzyka inwestycyjnego) 	•	•	
Przekazywanie potwierdzeń zawarcia transakcji – po zawarciu transakcji	•	•	
Przekazanie na życzenie Klienta informacji dotyczących stanu wykonania zlecenia	•	•	
Przekazanie informacji obejmujących zestawienie przechowywanych lub rejestrowanych aktywów – w przypadku świadczenia usługi przechowywania i rejestrowania instrumentów finansowych lub prowadzenia rachunków pieniężnych	•	•	
Klient jest poddawany ocenie odpowiedności mającej na celu określenie zakresu usługi doradztwa inwestycyjnego odpowiedniego do indywidualnej sytuacji Klienta	•	•	
Klient jest poddawany ocenie adekwatności mającej na celu stwierdzenie, czy ma on doświadczenie i wiedzę, aby prawidłowo ocenić ryzyko związane z danym instrumentem finansowym i świadczoną usługą maklerską	•		
Przekazanie informacji dotyczących DM PKO Banku Polskiego i prowadzonej działalności maklerskiej oraz informacji związanych z usługą maklerską, która ma być świadczona na rzecz Klienta	•		

Polityka wykonywania zleceń i działania w najlepiej pojętym interesie Klienta w DM PKO Banku Polskiego (opis)

1. Polityka wykonywania zleceń i działania w najlepiej pojętym interesie Klienta w DM PKO Banku Polskiego (dalej: Polityka) określa szczegółowe zasady realizacji zleceń Klientów.
2. Użyte w Polityce określenia i skróty zostały zdefiniowane w *Regulaminie świadczenia usług maklerskich przez DM PKO Banku Polskiego*.
3. Wprowadzenie Polityki ma na celu realizację wymogów wynikających z obowiązujących przepisów prawa.
4. Polityka ma zastosowanie do świadczonych na rzecz klienta detalicznego oraz klienta profesjonalnego usług maklerskich polegających na wykonywaniu zleceń oraz przyjmowaniu i przekazywaniu zleceń.
5. DM PKO Banku Polskiego, realizując zlecenia Klientów, podejmuje wszelkie uzasadnione działania mające na celu uzyskanie możliwie najlepszych wyników, uwzględniając następujące kryteria wymienione według ich istotności:
 - a) cena instrumentu finansowego,
 - b) koszty związane z wykonaniem zlecenia,
 - c) czas zawarcia transakcji,
 - d) prawdopodobieństwo zawarcia transakcji oraz jej rozliczenia,
 - e) wielkość zlecenia,
 - f) inne aspekty mające istotny wpływ na wykonanie zlecenia.
6. DM PKO Banku Polskiego, ustalając istotność kryteriów, o których mowa w pkt 5, bierze pod uwagę w szczególności:
 - a) kategorię Klienta,
 - b) specyfikę zlecenia,
 - c) cechy instrumentu finansowego będącego przedmiotem zlecenia,
 - d) rodzaj i specyfikę możliwych miejsc wykonania.
7. DM PKO Banku Polskiego realizuje zlecenia Klientów w miejscach wykonywania zleceń, przez które należy rozumieć:
 - 1) w odniesieniu do usługi wykonywania zleceń:
 - a) rynek regulowany,
 - b) alternatywny system obrotu,
 - c) firmę inwestycyjną lub zagraniczną firmę inwestycyjną wykonującą zlecenia w sposób określony w art. 73 ust. 2 ustawy, jeżeli spełnione są warunki określone w art. 74 ust. 2 pkt 2 ustawy,
 - d) firmę inwestycyjną lub zagraniczną firmę inwestycyjną realizującą zadania związane z organizacją rynku regulowanego lub zapewniającą płynność instrumentów finansowych,
 - e) podmiot prowadzący na terytorium państwa, które nie jest państwem członkowskim, działalność wskazaną w lit. a-d,
 - f) bank, o którym mowa w art. 70 ust. 2 ustawy, realizujący zadania związane z organizacją rynku regulowanego, gdy przedmiotem tych czynności są papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski, lub zapewniający płynność instrumentów finansowych,
 - 2) w odniesieniu do usługi przyjmowania i przekazywania zleceń – podmiot wykonujący zlecenie przekazane przez firmę inwestycyjną.
8. DM PKO Banku Polskiego realizuje zlecenia Klientów w miejscach wykonania, które w sposób stały umożliwiają uzyskanie najlepszego wyniku dla Klienta, tj.:
 - 1) giełdowy rynek regulowany prowadzony przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., (GPW) – w zakresie instrumentów finansowych notowanych na tym rynku,
 - 2) alternatywny system obrotu NewConnect organizowany przez GPW – w zakresie instrumentów finansowych notowanych na tym rynku,
 - 3) alternatywny system obrotu Catalyst organizowany przez GPW – w zakresie instrumentów finansowych notowanych na tym rynku,
 - 4) rynek regulowany i alternatywny system obrotu BondSpot S.A. – w zakresie instrumentów finansowych notowanych na tym rynku,
 - 5) rynki zagraniczne – podane do wiadomości Klientów,
 - 6) emitenci instrumentów finansowych lub podmioty wyznaczone do wykonywania zleceń w związku z ofertami tych emitentów – w zakresie instrumentów finansowych danego emitenta, w oferowaniu których DM PKO Banku Polskiego pośredniczy.
9. DM PKO Banku Polskiego przekazuje zlecenia Klientów dotyczące jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych i innych tytułów uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania do towarzystw funduszy inwestycyjnych podanych do wiadomości klientów.
10. DM PKO Banku Polskiego na podstawie zapisów *Regulaminu świadczenia usług maklerskich przez DM PKO Banku Polskiego* może realizować zlecenia, których przedmiotem są instrumenty finansowe poza rynkiem regulowanym i alternatywnym systemem obrotu.
11. Obowiązek uzyskania możliwie najlepszych wyników dla Klienta nie dotyczy sytuacji, w której Klient określi szczegółowe warunki, na jakich zlecenie ma zostać wykonane lub przekazane.
12. DM PKO Banku Polskiego informuje, że określenie przez Klienta szczegółowych warunków, na jakich nastąpić ma wykonanie lub przekazanie zlecenia, może uniemożliwić DM PKO Banku Polskiego podjęcie działań w celu uzyskania możliwie najlepszych wyników dla Klienta w zakresie wyznaczonym tymi szczegółowymi warunkami.
13. W sytuacji, gdy Klient określi szczegółowe warunki, na jakich zlecenia ma zostać wykonane lub przekazane, obowiązek działania w najlepiej pojętym interesie klienta uważa się za wykonany.
14. Jeżeli klient detaliczny nie określił warunków realizacji zlecenia, a dla instrumentu finansowego będącego przedmiotem transakcji istnieje więcej niż jedno miejsce realizacji, DM PKO Banku Polskiego:
 - 1) wybierając miejsce realizacji zlecenia, bierze pod uwagę w pierwszej kolejności cenę instrumentu finansowego i koszty związane z realizacją zlecenia,
 - 2) uznaje pozostałe czynniki, o których mowa w pkt 5, za ważniejsze niż cena i koszty, w przypadku gdy w ujęciu całościowym służą one osiągnięciu najkorzystniejszego wyniku.
15. DM PKO Banku Polskiego na żądanie Klienta przekazuje szczegółowe informacje o podjętych działaniach w celu uzyskania możliwie najlepszego wyniku dla Klienta w związku z wykonaniem zlecenia.
16. DM PKO Banku Polskiego, określając najlepszy wynik realizacji zlecenia klienta detalicznego, uwzględnia:
 - 1) cenę instrumentu finansowego,
 - 2) koszty związane z wykonaniem zlecenia, w tym:
 - a) opłaty pobierane w miejscu wykonania zlecenia,
 - b) opłaty z tytułu rozrachunku i rozliczenia transakcji,
 - c) inne opłaty związane z wykonaniem zlecenia.
17. DM PKO Banku Polskiego przekazuje Klientom treść Polityki przed zawarciem umowy o świadczenie usług maklerskich. Ponadto treść Polityki jest dostępna na stronie internetowej www.dm.pkobp.pl.
18. Złożenie przez Klienta zlecenia po uprzednim przedstawieniu mu Polityki przez DM PKO Banku Polskiego uznaje się za wyrażenie zgody na zasady określone w treści Polityki.

Zasady zarządzania konfliktami interesów w DM PKO Banku Polskiego (opis)

1. Konflikt interesów to okoliczności znane DM PKO Banku Polskiego, które mogą doprowadzić do powstania sprzeczności pomiędzy interesem:
 - 1) DM PKO Banku Polskiego a interesem Klienta,
 - 2) osoby powiązanej z DM PKO Banku Polskiego a interesem Klienta,
 - 3) kilku Klientów DM PKO Banku Polskiego.
2. DM PKO Banku Polskiego przeciwdziała występowaniu okoliczności uznawanych za konflikty interesów, by świadczyć usługi maklerskie w sposób uczciwy i rzetelny, z uwzględnieniem najlepiej pojętego interesu Klienta, poprzez:
 - 1) identyfikowanie źródeł mogących powodować konflikty interesów,
 - 2) unikanie sytuacji mogących powodować konflikty interesów,
 - 3) zapobieganie sytuacjom mogącym powodować konflikty interesów.
3. W przypadku zaistnienia konfliktu interesów DM PKO Banku Polskiego podejmuje wszelkie działania w celu wyeliminowania albo ograniczenia negatywnego wpływu tego konfliktu interesów na interes Klienta.
4. DM PKO Banku Polskiego informuje Klienta przed zawarciem i po zawarciu umowy o świadczenie usług maklerskich o istniejącym konflikcie interesów, w przypadku gdy nie jest możliwe całkowite wyeliminowanie jego wpływu na interes Klienta.
5. W przypadku przekazania Klientowi informacji, o której mowa w pkt 4, przed zawarciem umowy o świadczenie usług maklerskich do zawarcia umowy może dojść wyłącznie po potwierdzeniu przez Klienta:
 - a) faktu otrzymania tej informacji oraz
 - b) woli zawarcia z DM PKO Banku Polskiego umowy.
6. W przypadku przekazania Klientowi informacji, o której mowa w pkt 4, po zawarciu umowy o świadczenie usług maklerskich DM PKO Banku Polskiego powstrzymuje się od świadczenia usług maklerskich na rzecz Klienta do czasu otrzymania wyraźnego oświadczenia Klienta o kontynuacji lub rozwiązaniu umowy.
7. DM PKO Banku Polskiego na żądanie Klienta przekazuje szczegółowe informacje dotyczące stosowanych zasad zarządzania konfliktem interesów przy użyciu trwałego nośnika informacji lub za pośrednictwem strony internetowej DM PKO Banku Polskiego.

Zasady przyjmowania i przekazywania zachęt przez DM PKO Banku Polskiego (opis)

1. W związku ze świadczeniem usług maklerskich DM PKO Banku Polskiego nie przyjmuje i nie przekazuje żadnych świadczeń pieniężnych, w tym opłat i prowizji, lub świadczeń niepieniężnych, z wyłączeniem:
 - 1) przyjmowanych lub przekazywanych Klientowi (czyli standardowych opłat i prowizji, których katalog zamieszczony jest w tabelach opłat i prowizji dostępnych w Punktach Obsługi Klienta, Punktach Usług Maklerskich oraz na stronie internetowej),
 - 2) przyjmowanych lub przekazywanych innym instytucjom, gdyż są niezbędne dla świadczenia danej usługi (np. koszty powiernictwa, opłaty związane z rozliczeniem i wymianą, obciążenia regulacyjne, opłaty prawne),
 - 3) innych opłat, prowizji i świadczeń niepieniężnych niż wymienione w ppkt 1 i 2, pod warunkiem że są one przyjmowane albo przekazywane w celu poprawienia jakości usług maklerskich świadczonych przez DM PKO Banku Polskiego na rzecz Klientów.
2. DM PKO Banku Polskiego wdrożył stosowne procedury określające wewnętrzną politykę w zakresie przyjmowania i przekazywania zachęt, by unikać sytuacji, w której DM PKO Banku Polskiego, oferując Klientowi produkt lub usługę maklerską, będzie stawił własny interes przed interesem Klienta.
3. Zgodnie z tymi procedurami przed planowanym zawarciem umowy, z której wynika przyjęcie lub przekazanie świadczenia pieniężnego lub świadczenia niepieniężnego, DM PKO Banku Polskiego, dokonując oceny dla zachęt o charakterze:
 - 1) niepieniężnym, np. szkolenia organizowanego przez TFI dla pracowników DM PKO Banku Polskiego – bierze pod uwagę w szczególności:
 - a) wartość korzyści,
 - b) adekwatność korzyści w odniesieniu do rodzaju świadczonej usługi oraz stanowisk osób, które mają z niej skorzystać,
 - c) czy miejsce i sposób przekazania lub przyjęcia zachęty ma na celu poprawę jakości świadczonej usługi maklerskiej,
 - d) oczekiwaną przyszłą korzyść dla Klienta, w tym rodzaj i rozmiar tej korzyści,
 - 2) pieniężnym, np. DM PKO Banku Polskiego otrzymuje stałe wynagrodzenie z tytułu udziału w opłacie za zarządzanie funduszem inwestycyjnym TFI, którego jest dystrybutorem – bierze pod uwagę w szczególności:
 - a) potencjalny wpływ na sposób działania DM PKO Banku Polskiego ze szczególnym uwzględnieniem interesu Klienta,
 - b) oczekiwaną korzyść dla Klienta, w tym rodzaj i rozmiar tej korzyści,
 - c) istniejącą relację między DM PKO Banku Polskiego a podmiotem.
4. Klient korzystający z usług maklerskich świadczonych przez DM PKO Banku Polskiego może się zwrócić z prośbą o informacje, czy z daną usługą lub produktem wiążą się jakieś niestandardowe świadczenie pieniężne, w tym opłaty i prowizje, lub świadczenia niepieniężne. DM PKO Banku Polskiego ma obowiązek udzielić Klientowi szczegółowych informacji na ten temat.
5. DM PKO Banku Polskiego wyjątkowo dopuszcza przyjęcie korzyści lub prezentu w relacjach biznesowych w przypadku spełnienia łącznie następujących warunków:
 - a) odmowa przyjęcia zostałaby uznana przez ofiarodawcę za naruszenie zwyczajowo przyjętych norm,
 - b) jednorazowa korzyść lub prezent nie przekracza limitu kwotowego w wysokości 200 zł,
 - c) łączna wartość korzyści lub prezentów otrzymanych w danym roku kalendarzowym od jednego ofiarodawcy nie przekracza 500 zł.

Ogólne zasady przyjmowania lub przekazywania świadczeń pieniężnych, w tym opłat, prowizji lub świadczeń niepieniężnych innych niż pobierane od Klienta lub przekazywane na rzecz Klienta w DM PKO Banku Polskiego (opis)

W związku ze świadczeniem usług maklerskich DM PKO Banku Polskiego oprócz świadczeń pieniężnych, w tym opłat, prowizji i świadczeń niepieniężnych przyjmowanych od Klienta albo przekazywanych Klientowi może przyjmować lub przekazywać:

- 1) opłaty lub prowizje niezbędne do świadczenia danej usługi maklerskiej na rzecz Klienta,
- 2) opłaty, prowizje i świadczenia niepieniężne w celu poprawienia jakości usługi maklerskiej świadczonej na rzecz Klienta.

DM PKO Banku Polskiego pobiera od Klientów opłaty i prowizje za świadczone usługi maklerskie na zasadach określonych w *Regulaminie świadczenia usług maklerskich przez Dom Maklerski PKO Banku Polskiego oraz w Taryfie opłat i prowizji pobieranych przez Dom Maklerski PKO Banku Polskiego*.

Opłaty i prowizje pobierane od Klientów mogą być wykorzystywane na pokrycie kosztów bieżących ponoszonych przez DM PKO Banku Polskiego w związku z prowadzoną działalnością maklerską, do których są zaliczane:

- a) opłaty i prowizje ponoszone na rzecz podmiotów organizujących rynki regulowane (GPW S.A., BondSpot S.A.) oraz rozrachunek i rozliczenie (KDPW S.A. i KDPW_CCP S.A.),
- b) opłaty i prowizje ponoszone na rzecz podmiotów pośredniczących w wykonaniu zleceń na zagranicznych rynkach regulowanych oraz opłaty za obsługę rachunków zagranicznych instrumentów finansowych,
- c) koszty serwisów informacyjnych (PAP, Bloomberg itp.),
- d) koszty utrzymania i obsługi sieci teleinformatycznej (internet, telefonia stacjonarna i komórkowa, intranet),
- e) opłaty pocztowe,
- f) koszty obsługi prawnej,
- g) koszty marketingowe i promocyjne,
- h) koszty funkcjonowania placówek sieci sprzedaży,
- i) koszty obsługi rachunków bankowych.

DM PKO Banku Polskiego na pisemne żądanie Klienta przekazuje szczegółowe informacje o opłatach, prowizjach i świadczeniach wymienionych w pkt 1-2, w tym o ich istocie i wysokości lub sposobie ustalania ich wysokości.

DM PKO Banku Polskiego nie jest beneficjentem pożytków z lokowania środków pieniężnych Klientów.

Opłaty ponoszone na rzecz GPW

DM PKO Banku Polskiego w związku ze świadczeniem usługi wykonywania zleceń zbycia lub nabycia instrumentów finansowych zobowiązany jest do ponoszenia kosztów z tytułu opłat i prowizji związanych z uczestnictwem w rynku regulowanym organizowanym przez GPW:

- a) za dostęp do systemu informatycznego GPW – opłaty jednorazowe i kwartalne (zgodnie z pkt 1 Załącznika nr 1 do Regulaminu Giełdy),
- b) za korzystanie z systemu informatycznego GPW – opłaty kwartalne (zgodnie z pkt 2 Załącznika nr 1 do Regulaminu Giełdy),
- c) opłaty operacyjne na rynku kasowym (zgodnie z pkt 3 Załącznika nr 1 do Regulaminu Giełdy),
- d) opłaty operacyjne na rynku terminowym (zgodnie z pkt 4 Załącznika nr 1 do Regulaminu Giełdy),
- e) inne opłaty (zgodnie z pkt 6 Załącznika nr 1 do Regulaminu Giełdy).

Najważniejsze opłaty operacyjne na rynku kasowym GPW wynoszą:

1. dla akcji, praw do akcji i ETF:
 - a) opłata stała: 1 zł od zlecenia,
 - b) opłata naliczana od wartości zlecenia:
 - do 100 tys. zł – 0,029%,
 - pomiędzy 100 tys. zł a 2 mln zł – 0,024%,
 - przekraczającej 2 mln zł – 0,010%,przy czym łączna opłata nie może przekroczyć 880 zł,
2. dla dłużnych instrumentów finansowych:
 - a) opłata od wartości zlecenia – 0,010%,
3. dla innych instrumentów finansowych:
 - b) opłata stała: 0,30 zł od zlecenia,
 - c) opłata naliczana od wartości zlecenia – 0,025%,przy czym łączna opłata nie może przekroczyć 880 zł.

Najważniejsze opłaty operacyjne na rynku terminowym GPW wynoszą:

1. dla kontraktów terminowych opłata stała od kontraktu:
 - na indeks WIG20 – od 0,8 zł do 1,6 zł,
 - na pozostałe indeksy – od 0,8 zł do 1,6 zł,
 - na obligacje – 0 zł,
 - na akcje – od 0,15 zł do 0,34 zł,
 - na kursy walut – od 0,04 zł do 0,08 zł,
 - na stawki WIBOR – 0 zł,
2. dla opcji:
 - opcje na indeksy – 0,60%, min. 0,20 zł, maks. 1,20 zł za jedną opcję,
 - opcje na akcje – 0,60%, min. 0,04 zł, maks. 0,24 zł za jedną opcję,
 - pozostałe opcje – 0,60%, min. 0,20 zł, maks. 1,20 zł za jedną opcję.

Regulamin Giełdy wraz z cennikiem obowiązującym członków GPW jest dostępny na stronie internetowej GPW.

Opłaty ponoszone na rzecz BondSpot S.A.

DM PKO Banku Polskiego w związku ze świadczeniem usługi wykonywania zleceń zbycia lub nabycia instrumentów finansowych zobowiązany jest do ponoszenia kosztów tytułem uiszczenia opłat i prowizji związanych z uczestnictwem w:

- regulowanym rynku pozagiełdowym organizowanym przez BondSpot S.A. zgodnie z Załącznikiem nr 2 do Regulaminu obrotu regulowanego rynku pozagiełdowego,

- Alternatywnym Systemie Obrotu zgodnie z Załącznikiem nr 4 do Regulaminu Alternatywnego Systemu Obrotu organizowanego przez BondSpot S.A.

Najważniejsza opłata operacyjna na regulowanym rynku pozagiełdowym BondSpot S.A.:

Opłata od wartości zrealizowanych transakcji (z wyłączeniem transakcji pakietowych i negocjowanych):

- w części od łącznej wartości transakcji do 5 mln zł - 0,01%,
- w części od łącznej wartości transakcji stanowiącej nadwyżkę ponad 5 mln zł - 0,005%.

Najważniejsza opłata operacyjna w Alternatywnym Systemie Obrotu organizowanym przez BondSpot S.A.

- opłata transakcyjna (z wyłączeniem transakcji pakietowych i negocjowanych) - 0,005%.

Regulamin obrotu regulowanego rynku pozagiełdowego oraz Regulamin Alternatywnego Systemu Obrotu organizowanego przez BondSpot S.A. są dostępne na stronie internetowej BondSpot S.A.

Opłaty ponoszone na rzecz KDPW i KDPW_CCP

DM PKO Banku Polskiego jako członek KDPW i KDPW_CCP ponosi opłaty związane z rozrachunkiem i rozliczeniem transakcji na instrumentach finansowych:

- depozytowe - za otwarcie konta formalnego, za prowadzenie konta podmiotowego, za prowadzenie depozytu instrumentów rynku kasowego (zgodnie z Załącznikiem nr 1 do Regulaminu KDPW),
- rozrachunkowe (zgodnie z Załącznikiem nr 1 do Regulaminu KDPW),
- za obsługę komunikatów albo instrukcji (zgodnie z Załącznikiem nr 1 do Regulaminu KDPW),
- pożyczkowe (zgodnie z Załącznikiem nr 1 do Regulaminu KDPW),
- specjalne (zgodnie z Załącznikiem nr 1 do Regulaminu KDPW),
- za dodatkowe usługi (zgodnie z Załącznikiem nr 1 do Regulaminu KDPW),
- za uczestnictwo (zgodnie z Załącznikiem nr 1 do Regulaminu rozliczeń transakcji - obrót zorganizowany),
- z tytułu rozliczenia transakcji (zgodnie z Załącznikiem nr 1 do Regulaminu rozliczeń transakcji - obrót zorganizowany),
- związane z instrumentami pochodnymi (zgodnie z Załącznikiem nr 1 do Regulaminu rozliczeń transakcji - obrót zorganizowany),
- za zarządzanie i administrowanie środkami wniesionymi z tytułu wpłat do funduszu rozliczeniowego oraz właściwego funduszu zabezpieczającego, a także środkami wniesionymi na poczet depozytów zabezpieczających w ramach systemu zabezpieczania płynności rozliczania transakcji bądź w ramach systemu zabezpieczania płynności rozliczeń pożyczek negocjowanych (zgodnie z Załącznikiem nr 1 do Regulaminu rozliczeń transakcji - obrót zorganizowany),
- za dodatkowe usługi (zgodnie z Załącznikiem nr 1 do Regulaminu rozliczeń transakcji - obrót zorganizowany),
- z tytułu zarządzania systemem rekompensat (zgodnie z Regulaminem funkcjonowania systemu rekompensat - KDPW),
- za zgłoszenie transakcji do repozytorium (zgodnie z Załącznikiem nr 1 do Regulaminu Repozytorium Transakcji),
- za utrzymywanie w repozytorium informacji o zawartej transakcji (zgodnie z Załącznikiem nr 1 do Regulaminu Repozytorium Transakcji).

Najważniejsze opłaty związane z instrumentami finansowymi ponoszone na rzecz KDPW S.A. oraz KDPW_CCP S.A.:

- za prowadzenie depozytu instrumentów rynku kasowego - pobierane miesięcznie od wartości rynkowej papierów wartościowych według stanu na zakończenie poszczególnych dni kalendarzowych:
 - dla obligacji Skarbu Państwa - 0,00018%,
 - dla pozostałych papierów wartościowych (w tym akcji) - 0,00033%,
 - dla papierów wartościowych, dla których centralny depozyt prowadzony jest w zagranicznych izbach rozrachunkowych - od 0,00338% do 0,01597%,
- za rozrachunek transakcji zawieranej w obrocie zorganizowanym - 4 zł, z tym że w przypadku transakcji objętej funduszem rozliczeniowym albo funduszem zabezpieczającym ASO - 0,9 zł, jednakże jeżeli rozrachunek dokonywany jest na podstawie zlecenia rozrachunku nieokreślającego odrębnie zobowiązań i należności pieniężnych lub niepieniężnych wynikających z poszczególnych transakcji, lecz wskazującego skompensowane albo zagregowane wyniki tych zobowiązań i należności - 7 zł (w tym przypadku opłata pobierana jest za rozrachunek wszystkich transakcji objętych zleceniem rozrachunku),
- za rozrachunek transakcji zawartej w ramach obrotu pierwotnego albo w ramach wprowadzania papierów wartościowych do obrotu giełdowego w trybie publicznej sprzedaży - 1 zł,
- z tytułu rozliczenia transakcji - 0,0035% wartości transakcji, lecz nie mniej niż 0,2 zł i nie więcej niż 2,5 zł za rozliczenie jednej transakcji,
- z tytułu rejestracji transakcji na kontraktach terminowych:
 - na akcje - 0,34 zł za kontrakt, lecz nie więcej niż 340 zł w przypadku rejestracji jednej transakcji, która została zawarta w liczbie przekraczającej 1000 (jeden tysiąc kontraktów),
 - na walutach - 0,08 zł za kontrakt,
 - innych niż ww. - 0,80 zł za kontrakt,
 - w indeksowych jednostkach udziałowych - 0,0075% wartości transakcji, lecz nie mniej niż 0,2 zł i nie więcej niż 50 zł za rozliczenie jednej transakcji,
 - w kontraktach opcyjnych - 0,2% wartości premii, lecz nie mniej niż 0,2 zł i nie więcej niż 2 zł od jednej pozycji,
- za zamknięcie pozycji w związku z wygaśnięciem:
 - kontraktów terminowych na akcje - 0,34 zł za kontrakt,
 - kontraktów terminowych na waluty - 0,08 zł za kontrakt,
 - kontraktów terminowych innych niż ww. - 0,80 zł za kontrakt,
- za obsługę wykonania opcji lub indeksowych jednostek udziałowych rozliczanych pieniężnie - 0,2% wartości rozliczenia, lecz nie mniej niż 0,2 zł i nie więcej niż 2 zł od jednej pozycji.

Opłaty związane z rynkami zagranicznymi

DM PKO Banku Polskiego ponosi koszty związane ze świadczeniem usługi wykonywania zleceń zbycia lub nabycia zagranicznych instrumentów finansowych. Na koszty te składają się:

- prowizja brokera zagranicznego wynosząca w zależności od rynku od 0,02% do 0,50%,
- opłaty giełdowe - w zależności od rynku wynoszące od 0,00224% do 1%,
- opłaty za przechowywanie papierów wartościowych wynoszące od 0,0075% do 0,50%.

Dodatkowymi kosztami transakcyjnymi mogą być lokalne opłaty i podatki, które są wymagane na niektórych rynkach. Do kosztów transakcji, których przedmiotem są zagraniczne instrumenty finansowe, zawieranych na rynkach, na których naliczane są podatki transakcyjne, opłaty skarbowe lub inne opłaty specyficzne dla danego rynku, należy doliczyć stosowną opłatę pobieraną najpóźniej w momencie rozliczenia transakcji.

Opłaty związane z serwisami informacyjnymi

DM PKO Banku Polskiego w związku z dystrybucją danych giełdowych i udostępnianiem Klientom serwisów informacyjnych ponosi na rzecz podmiotów uprawnionych do rozpowszechniania tych danych:

1. opłaty dystrybucyjne powiększone o koszty techniczne,
2. opłaty za korzystanie z przeglądu notowań za każdego Abonenta, w zależności od zakresu prezentowanych danych:
3. A. osoby fizyczne wykorzystujące notowania w celach prywatnych
 - 1) pełny arkusz zleceń w czasie rzeczywistym (GPW i NewConnect) – 174 zł,
 - 2) 5 ofert w czasie rzeczywistym (GPW i NewConnect) – 88 zł,
 - 3) 1 oferta w czasie rzeczywistym (GPW i NewConnect):
 - a) za pierwszy 1000 abonentów – 13,20 zł,
 - b) od 1001. do 3000. abonentów – 2,20 zł,
 - c) od 3001. do 12 500. abonentów – 1,32 zł,
 - d) od 12 501. do 25 000. abonentów – 0,77 zł,
 - e) od 25 001. abonentów – 0,33 zł.
- B. pozostali
 - 1) pełny arkusz zleceń w czasie rzeczywistym (GPW i NewConnect) – 214 zł,
 - 2) 5 ofert w czasie rzeczywistym (GPW i NewConnect) – 188 zł,
 - 3) 1 oferta w czasie rzeczywistym (GPW i NewConnect) – 188 zł.

Otrzymywanie lub przekazywanie płatności z udziałem podmiotu trzeciego za czynności związane z usługami maklerskimi

Umowy i porozumienia zawierane przez DM PKO Banku Polskiego mogą przewidywać otrzymywanie lub przekazywanie płatności z udziałem podmiotu trzeciego za czynności związane z usługami maklerskimi. W szczególności płatności z udziałem podmiotu trzeciego mogą być otrzymywane lub przekazywane w następujących kategoriach umów i porozumień:

1. umowy dotyczące ofert pierwotnych i obrotu pierwotnego,
2. umowy dotyczące przyjmowania i przekazywania zleceń w zakresie tytułów uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania,
3. umowy dotyczące nabywania znacznych pakietów akcji spółek publicznych,
4. inne umowy i porozumienia dotyczące świadczonych usług maklerskich zawierające świadczenia pieniężne i niepieniężne od podmiotu trzeciego w postaci:
 - a) szkoleń pracowników,
 - b) materiałów szkoleniowych,
 - c) aplikacji i systemów informatycznych,
 - d) materiałów marketingowych i promocyjnych.

W szczególności z tytułu przyjmowania i przekazywania zleceń w zakresie tytułów uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania DM PKO Banku Polskiego otrzymuje następujące rodzaje świadczeń:

- część opłaty za zarządzanie funduszem inwestycyjnym w wysokości od 40% do 70%,
- wynagrodzenie od wartości wpłat na zakup jednostek uczestnictwa w wysokości 100%.

Klienci DM PKO Banku Polskiego ponoszą opłaty z tytułu nabycia, konwersji i odkupienia tytułów uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania zgodnie z zasadami określonymi w statutach i taryfach prowizji i opłat poszczególnych funduszy inwestycyjnych.

DM PKO Banku Polskiego otrzymuje również wynagrodzenie od emitentów związane z usługą oferowania instrumentów finansowych w wysokości określonej w umowie z emitentem, nie wyższej niż 5% wartości oferty.

DM PKO Banku Polskiego wszelkie płatności z udziałem podmiotu trzeciego każdorazowo analizuje pod kątem zgodności z obowiązującymi przepisami prawa oraz w zakresie ich wpływu na poprawę jakości usług maklerskich świadczonych na rzecz Klientów.

Płatności z udziałem podmiotu trzeciego niezgodne z obowiązującymi przepisami prawa są uznawane przez DM PKO Banku Polskiego za niedozwolone i nie są pobierane.

DM PKO Banku Polskiego na pisemne żądanie Klienta przedstawia szczegółowe informacje na temat płatności otrzymywanych lub pobieranych z udziałem podmiotu trzeciego za czynności związane ze świadczonymi usługami maklerskimi.

Podatki

DM PKO Banku Polskiego realizuje obowiązki podatkowe nałożone obowiązującymi przepisami prawa podatkowego. Zasadniczo zadania DM PKO Banku Polskiego dotyczą następujących obszarów:

- A. Funkcja płatnika podatku dochodowego od osób fizycznych (podstawę prawną w szczególności stanowi art. 41 ust. 4 w związku z ust. 4d i 10 UPDOF¹) oraz podatku dochodowego od osób prawnych (podstawę prawną w szczególności stanowi art. 26 ust. 1 UPDOP², a także obowiązujący od 1 stycznia 2015 r. art. 26 ust. 2c i 2d³ UPDOP).

DM PKO Banku Polskiego zasadniczo pobiera i odprowadza zryczałtowany podatek od dochodów (przychodów) osiąganych przez podatnika z tytułu:

- dywidend,
- odsetek i dyskonta od papierów wartościowych,
- odsetek od środków pieniężnych,
- innych dochodów (przychodów), zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa podatkowego.

Podstawowa stawka podatku wynosi 19% (dla wybranych dochodów osób prawnych – 20%). Od dochodów (przychodów) podatników nieposiadających rezydencji podatkowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej DM PKO Banku Polskiego pobiera podatek z uwzględnieniem przepisów właściwej umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania, po uprzednim przedłożeniu certyfikatu rezydencji podatkowej potwierdzającego rezydencję podatkową podatnika w dacie osiągnięcia przez niego dochodów (przychodów).

W przypadku przychodów osiąganych przez podatnika poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zasadniczo na DM PKO Banku Polskiego nie spoczywają obowiązki płatnika podatku dochodowego.

- B. Funkcja informacyjna DM PKO Banku Polskiego (podstawę prawną w szczególności stanowią art. 39 ust. 3 oraz art. 44c - 44e UPDOF).

W zakresie dochodów, o których mowa w art. 30b ust. 2 UPDOF oraz art. 20 UPDOF, należy w szczególności wymienić dochody z tytułu odpłatnego zbycia papierów wartościowych lub pochodnych instrumentów finansowych, z tytułu realizacji praw z nich wynikających oraz z tytułu odpłatnego zbycia akcji w spółkach mających osobowość prawną.

Od wskazanych dochodów DM PKO Banku Polskiego S.A. nie pobiera i nie odprowadza należnego podatku, niemniej jednak przekazuje Podatnikowi oraz właściwemu urzędowi skarbowemu na formularzu PIT-8C informację o wysokości dochodu (poniesionej straty).

¹ Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych – dalej „UPDOF”.

² Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych – dalej „UPDOP”.

³ Z dniem 1 stycznia 2015 r. rozszerzono obowiązki płatnika o przychody osiągane przez podatników (osoby prawne) z odsetek (wyłącznie nierezydentów) oraz dywidend oraz inne wybrane typy przychodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych, od papierów wartościowych zapisanych na rachunkach papierów wartościowych oraz rachunkach zbiorczych prowadzonych przez DM PKO Banku Polskiego, wypłacanych za pośrednictwem DM PKO Banku Polskiego.

PIT-8C stanowi podstawę indywidualnego rozliczenia podatkowego sporządzanego przez podatnika. Podatnik jest zobowiązany samodzielnie obliczyć oraz zapłacić podatek, a także złożyć zeznanie o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) w roku podatkowym (jeśli w ocenie Klienta informacje zamieszczone w formularzu PIT-8C nie są wystarczające, zeznanie podatkowe sporządza, opierając się pomocniczo na innych dokumentach). Zeznanie podatkowe składa się do właściwego urzędu skarbowego w terminie do 30 kwietnia roku następującego po roku podatkowym.

Na żądanie Klienta DM PKO Banku Polskiego przekazuje szczegółowe dane dotyczące prowizji, opłat i innych świadczeń niepieniężnych.

Katalog instrumentów finansowych będących w ofercie DM PKO Banku Polskiego (charakterystyka instrumentów finansowych i związanego z nimi ryzyka inwestycyjnego)**AKCJE**

Papier wartościowy dający prawo do własności części majątku spółki, łączący w sobie prawa o charakterze majątkowym i niemajątkowym. Akcja jako papier wartościowy wyznacza zarówno zakres praw, jak i obowiązków akcjonariusza. Do uprawnień majątkowych zaliczyć należy np. prawo do dywidendy, prawo do odpowiedniej części majątku spółki w przypadku jej likwidacji, a do uprawnień niemajątkowych zaliczane są m.in.: prawo do udziału w walnym zgromadzeniu spółki, prawo do informacji o działalności spółki, prawo głosu.

DM PKO Banku Polskiego świadczy usługi maklerskie w zakresie akcji w obrocie zorganizowanym oraz akcji niedopuszczonych do obrotu na rynku zorganizowanym. Przedmiotem obrotu zorganizowanego są wyłącznie akcje zdematerializowane.

Charakterystyczną cechą inwestycji w akcje w obrocie zorganizowanym jest relatywnie duża zmienność cen akcji (w porównaniu do zmienności cen notowanych obligacji), zwłaszcza w krótkim okresie, weryfikowanych przez rynek kapitałowy.

Wśród czynników ryzyka wpływających na wycenę akcji danej spółki należy wyróżnić:

- ryzyko makroekonomiczne – związane z wrażliwością rynku kapitałowego na krajowe i światowe czynniki makroekonomiczne,
- ryzyko branżowe – związane ze wzrostem konkurencji, spadkiem popytu na produkty sprzedawane przez podmioty z branży oraz zmianami technologicznymi,
- ryzyko specyficzne spółki – związane np. z jakością pracy zarządu, zmianą strategii lub modelu biznesowego spółki, zmianą jakości ładu korporacyjnego, polityki dywidendowej.

Głównym czynnikiem warunkującym ryzyko inwestowania w akcje jest kondycja finansowa spółki będącej ich emitentem, odzwierciedlająca ryzyko specyficzne spółki. Gdy spółka prosperuje dobrze, wówczas wraz ze wzrostem wartości spółki może rosnąć cena jej akcji albo można oczekiwać udziału w zysku spółki, czyli dywidendy. Zgodnie z zasadami gospodarki wolnorynkowej, inwestując w papier wartościowy, jakim jest akcja, należy brać pod uwagę również trudności ze sprzedażą produktów spółki, brak zysków, a w konsekwencji – spadek wartości rynkowej spółki (a nawet jej upadłość), co ostatecznie spowoduje obniżenie wartości akcji spółki. Ponadto posiadanie akcji obciążone jest ogólnymi ryzykami związanymi z inwestowaniem w obrocie zorganizowanym, takimi jak ryzyko płynności, ryzyko zawieszenia lub ryzyko wycofania z obrotu zorganizowanego.

PRAWA DO AKCJI (PDA)

Papier wartościowy o charakterze krótkotrwałym ściśle powiązany z akcją. PDA powstają z chwilą dokonania przydziału akcji nowej emisji i wygasają z chwilą zarejestrowania tych akcji w depozycie papierów wartościowych albo z dniem uprawomocnienia się postanowienia sądu rejestrowego odmawiającego wpisu podwyższenia kapitału zakładowego do rejestru przedsiębiorców.

Celem PDA jest skrócenie czasu oczekiwania inwestorów między przydziałem akcji nowej emisji a ich pierwszym notowaniem na rynku regulowanym. Posiadanie PDA nie daje praw tożsamyh z posiadaniem akcji tej samej spółki. Emitenci akcji nie mają obowiązku każdorazowego wprowadzania niezarejestrowanych akcji nowej emisji w formie PDA. Z inwestowaniem w PDA wiążą się wszystkie czynniki ryzyka charakterystyczne dla inwestycji w akcje. PDA odznaczają się relatywnie dużą zmiennością cen, co oznacza, że w wielu wypadkach cena PDA jest wyższa lub niższa od cen akcji tej samej spółki.

PRAWO POBORU

Prawo poboru jest papierem wartościowym ściśle związanym z planowaną emisją nowych akcji przez spółkę. Uprawnia dotychczasowych akcjonariuszy spółki do nabycia (pierwokupu) akcji nowej emisji przysługujących dotychczasowym akcjonariuszom spółki proporcjonalnie w stosunku do liczby już posiadanych akcji. Ważną cechą prawa poboru jest to, że może ono być przedmiotem obrotu jako samodzielny papier wartościowy. Korzystając z prawa poboru, akcjonariusze mogą zachować akcjonariat danej spółki w niezmiennym stanie, co oznacza zachowanie procentowego udziału dotychczasowych akcjonariuszy w stosunku do całkowitej sumy kapitału akcyjnego. Dotychczasowi akcjonariusze niezainteresowani objęciem akcji nowej emisji mogą sprzedać prawo poboru w obrocie zorganizowanym. Konsekwencją tego jest możliwość zakupu praw poboru przez inwestorów dotychczas niebędących akcjonariuszami danej spółki.

Z inwestowaniem w prawa poboru wiążą się wszystkie czynniki ryzyka charakterystyczne dla inwestycji w akcje. Z uwagi na fakt, że główną cechą tego instrumentu finansowego jest krótki czas funkcjonowania w obrocie zorganizowanym, dotychczasowy akcjonariusz w celu wykorzystania uprawnień wynikających z przyznanych mu praw poboru powinien złożyć właściwy zapis na akcje nowej emisji z wykorzystaniem praw poboru lub sprzedać je najpóźniej w ostatnim dniu notowań praw poboru – w przeciwnym wypadku nie otrzyma żadnej zapłaty w momencie ich wygaśnięcia.

KONTRAKTY TERMINOWE

Kontrakty terminowe to rodzaj umowy zawartej między dwiema stronami, z których jedna zobowiązuje się do kupna, a druga do sprzedaży w określonym czasie, po ustalonej cenie, określonej ilości instrumentu bazowego lub dokonania równoważnego rozliczenia pieniężnego. Instrumentami bazowymi dla kontraktów mogą być m.in.: indeksy giełdowe, waluty, akcje spółek oraz obligacje.

Istotą tego instrumentu finansowego jest zobowiązanie do dostawy lub odbioru w przyszłości określonego instrumentu bazowego. Niemniej jednak wskazać należy, że w przypadku większości kontraktów terminowych notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie regulowanie zobowiązań następuje w postaci rozliczenia pieniężnego. Kontrakty występują w obrocie w tzw. seriach. Seria obejmuje wszystkie kontrakty mające ten sam termin wygaśnięcia. Inwestor, który kupił lub sprzedał kontrakt terminowy, ma otwartą odpowiednio długą lub krótką pozycję. Może ją utrzymać do dnia wygaśnięcia kontraktu lub też wycofać się z rynku (zamknąć pozycję) przed tym terminem. Jeżeli kupił kontrakt (czyli posiada pozycję długą), by zamknąć pozycję, musi sprzedać kontrakt z tym samym terminem wygaśnięcia i na tę samą kwotę. Jeżeli sprzedał kontrakt (czyli posiada pozycję krótką), by zamknąć pozycję, musi odpowiednio kupić kontrakt z tym samym terminem wygaśnięcia i na tę samą kwotę.

Istotnym elementem inwestowania w kontrakty terminowe jest zobowiązanie inwestora do wniesienia do firmy inwestycyjnej, która prowadzi na jego rzecz rachunek papierów wartościowych, depozytu zabezpieczającego rozliczenie jego zobowiązań wobec kontrahenta transakcji. Minimalną wartość depozytu zabezpieczającego wnoszonego do firmy inwestycyjnej określa właściwa izba rozrachunkowa, którą dla obrotu dokonywanego na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie jest KDPW_CCP i która aktualizuje oraz dokonuje rozliczenia rynkowego skutkującego koniecznością uzupełnienia depozytu lub jego zwrotu. Kurs kontraktu podaje się w punktach, a cenę ustala się, mnożąc kurs przez odpowiedni mnożnik. Wartość mnożnika różni się w zależności od instrumentu bazowego, na który opiewa dany kontrakt.

Ryzyko, jakie ponosi inwestor w związku z inwestowaniem w kontrakty terminowe, wiąże się z czynnikami ryzyka charakterystycznymi dla instrumentu bazowego, na który opiewa dany kontrakt. Kontrakty terminowe charakteryzują się relatywnie dużą zmiennością, która może być większa niż zmienność rynku akcji. Wynika to ze zmienności instrumentu bazowego, ale również ze zmiennych oczekiwań inwestorów.

Inwestowanie na rynku instrumentów pochodnych nierozdzielnie wiąże się z pojęciem dźwigni finansowej. W przypadku kontraktów terminowych efekt dźwigni finansowej polega na tym, że kupując lub sprzedając kontrakt inwestor musi wpłacić tylko część jego wartości – tzw. depozyt zabezpieczający. Zyski i straty z inwestycji są natomiast wyznaczane w oparciu o pełną wartość kontraktu terminowego. Efektem dźwigni finansowej jest więc zwielokrotnienie wyniku finansowego. Dzięki depozytowi za określony procent wartości jaki musimy wpłacić aby zakupić kontrakt otrzymujemy instrument pochodny wart o wiele więcej niż kwota za którą kupiliśmy kontrakt. Jednakże, w odróżnieniu od rynku kasowego

podejmowane ryzyko jest nieograniczone, co oznacza, że zobowiązania z tytułu zawarcia transakcji terminowej mogą wielokrotnie przewyższyć początkowy wkład inwestora. W związku z powyższym, należy być świadomym, że kontrakty terminowe są instrumentem o bardzo wysokim ryzyku inwestycyjnym.

OPCJE

Opcja to umowa zawarta między nabywcą (kupującym) a wystawcą (sprzedającym), zgodnie z którą nabywca ma prawo do kupna (opcja kupna) lub prawo do sprzedaży (opcja sprzedaży) instrumentu bazowego po ustalonej cenie w dniu wykonania, czyli do tzw. wykonania opcji. Właściciel opcji w zamian za premię płaconą wystawiającemu ma prawo do wykonania opcji, a wystawiający ma obowiązek wykonania opcji.

Wśród opcji notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie instrumentem bazowym jest indeks WIG20. Regulowanie zobowiązań dla tych opcji następuje wyłącznie w formie rozliczenia pieniężnego. Opcje podobnie jak kontrakty terminowe występują w obrocie w tzw. seriach. Seria obejmuje wszystkie opcje danego typu mające ten sam termin wykonania. Dla opcji notowanych na GPW ostatnim dniem obrotu każdą serią jest trzeci piątek danego miesiąca wykonania. Wyróżniamy dwa typy opcji: opcja kupna oraz opcja sprzedaży. O inwestorze, który kupił, mówi się, że nabył opcję kupna lub sprzedaży, a o sprzedającym, że wystawił opcję kupna lub sprzedaży. Może on ją utrzymać do dnia wykonania opcji lub też wycofać się z rynku (zamknąć pozycję) przed tym terminem. Jeżeli kupił opcję, by zamknąć pozycję, musi sprzedać opcję z tym samym terminem wykonania i tą samą ceną wykonania. Jeżeli sprzedał opcję, by zamknąć pozycję, musi ją kupić. Istotą inwestowania w tego typu instrumenty finansowe jest możliwość osiągnięcia zysków przy wzroście instrumentu bazowego, jaką dają: nabycie opcji kupna oraz wystawienie opcji sprzedaży. Nabycie opcji sprzedaży oraz wystawienie opcji kupna umożliwia osiągnięcie zysku przy spadku instrumentu bazowego. Maksymalny zysk Klienta zajmującego pozycję długą na opcjach jest nieograniczony, podczas gdy maksymalny zysk Klienta zajmującego pozycję krótką to równowartość otrzymanej w momencie otwierania pozycji premii. Klient otwierający pozycję długą na opcjach musi zapłacić premię. Klient otwierający pozycję krótką na opcjach wnosi depozyt zabezpieczający. Minimalną wartość depozytu wnoszonego do firmy inwestycyjnej określa właściwa izba rozrachunkowa, którą dla obrotu na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie jest KDPW_CCP i która rozlicza i gwarantuje wszystkie zawarte na rynku transakcje.

Na wartość opcji wpływają następujące czynniki:

- wysokość stóp procentowych – wzrost stopy procentowej wolnej od ryzyka prowadzi do spadku cen opcji sprzedaży i wzrostu wartości opcji kupna,
- czas pozostający do wygaśnięcia opcji – im dłuższy czas pozostający do wygaśnięcia opcji, tym większa wartość czasowa opcji,
- cena instrumentu bazowego – im wyższa cena instrumentu bazowego, tym wyższa wartość opcji kupna lub tym niższa wartość opcji sprzedaży,
- cena wykonania – cena, po jakiej nabywca opcji kupna może nabyć instrument bazowy opcji, lub cena, po jakiej nabywca opcji sprzedaży może sprzedać opcje sprzedaży,
- zmiennosc ceny instrumentu podstawowego – miara niepewności odnośnie do przyszłych zmian tej ceny.

Ryzyko inwestowania w instrument finansowy, jakim jest opcja, powiązane jest bezpośrednio z instrumentem bazowym, na który opiewa dany kontrakt opcyjny. Podkreślenia wymaga jednak prawidłowość, że cena rynkowa opcji jest wypadkową oczekiwań rynku co do przyszłego zachowania się instrumentu bazowego.

Maksymalna strata Klienta zajmującego pozycję długą na opcjach (nabycie opcji kupna albo sprzedaży) jest równa wartości zainwestowanego kapitału. Maksymalna strata Klienta zajmującego pozycję krótką na opcjach (sprzedaż opcji kupna albo sprzedaży) może przekroczyć wartość pierwotnie wpłaconego depozytu zabezpieczającego.

Jednocześnie należy wskazać, że z inwestowaniem w opcje nierozzerwalnie wiąże się również:

- ryzyko upływu czasu – cena opcji zależy od czasu, jaki pozostał do wygaśnięcia opcji. Zbliżanie się terminu wygaśnięcia opcji może powodować spadek wartości opcji nawet przy niezmiennym poziomie ceny instrumentu bazowego. Upływ czasu działa więc na niekorzyść nabywców opcji kupna i nabywców opcji sprzedaży,
- ryzyko zmienności instrumentu bazowego – zmienność instrumentu bazowego wpływa na wartość opcji. Im większa jest zmienność instrumentu bazowego, tym wartość opcji jest wyższa; im mniejsza zmienność, tym wartość opcji jest niższa,
- ryzyko płynności – płynność opcji wystawionych zwłaszcza na akcje jest bardzo niska.

JEDNOSTKI INDEKSOWE (MiniWIG20)

Jednostki indeksowe obok kontraktów terminowych i opcji należą do instrumentów finansowych, które pozwalają osiągnąć zyski zarówno na wzrostach, jak i spadkach rynku akcji. Jednostka MiniWIG20 umożliwia inwestycję niemal równoważną nabyciu portfela akcji wchodzących w skład indeksu WIG20. Jeśli inwestor przewiduje wzrost wartości indeksu WIG20, powinien kupić jednostki MiniWIG20, ponieważ ich cena będzie rosła wraz z indeksem. Nabywca jednostek może zakończyć inwestycję na dwa sposoby:

- przez wykonanie jednostki, co oznacza otrzymanie od tzw. wystawcy kwoty rozliczenia równej 1/10 wartości indeksu WIG20 na otwarciu sesji w dniu następnym,
- przez sprzedaż jednostki na rynku, czyli zajęcie pozycji odwrotnej do posiadanej.

Dzięki tym dwóm formom zakończenia inwestycji inwestor może wybierać, która z nich przyniesie mu większe korzyści.

Inwestor przewidujący spadek wartości indeksu może wystawić jednostki indeksowe; wówczas osiągnie zysk wraz ze spadkiem indeksu WIG20. W odróżnieniu od kupna jednostek indeksowych wystawienie ich wiąże się z wpłaceniem jedynie części zapłaty tzw. depozytu zabezpieczającego.

Charakterystyczne dla inwestowania w jednostki indeksowe MiniWIG20 są ryzyka makroekonomiczne tożsame z ryzykiem makroekonomicznym występującym przy inwestowaniu w akcje. Strona zawierająca pozycję krótką wnosi w momencie otwarcia pozycji jedynie depozyt zabezpieczający, dlatego wysokość straty może przekroczyć wartość pierwotnie zainwestowanego kapitału. Strona zawierająca pozycję krótką może zostać wylosowana do wykonania jednostki w niesprzyjającym dla niej momencie.

Zmienność jednostek indeksowych jest bardzo zbliżona do zmienności instrumentu bazowego.

WARRANTY SUBSKRYPCYJNE

W sensie ekonomicznym warrant to instrument finansowy, którego cena zależy od ceny lub wartości tzw. instrumentu bazowego. Instrumentem tym może być papier wartościowy, waluta, wskaźnik ekonomiczny (np. indeks, stopa procentowa) lub inna wartość. Z uwagi na powyższe uzależnienie warrant jest określany właśnie jako instrument pochodny lub prawo pochodne. W sensie formalnoprawnym warrant jest bezwarunkowym i nieodwołalnym zobowiązaniem się jego emitenta do wypłacenia uprawnionym właścicielom warrantów kwoty rozliczenia. Dla warrantu kupna jest to dodatnia różnica między ceną instrumentu bazowego a ceną wykonania określoną przez emitenta. A dla warrantu sprzedaży kwotą rozliczenia jest dodatnia różnica między ceną wykonania a ceną instrumentu bazowego. Wykonanie zobowiązania emitenta może polegać nie tylko na przekazaniu pieniędzy, lecz również na dostawie (tj. odpowiednio – sprzedaży lub kupnie) instrumentu bazowego po ustalonej cenie wykonania. O ile jednak w pierwszym przypadku instrumentem bazowym może być w zasadzie każda wartość (np. indeks), o tyle w drugim – wyłącznie zbywalny instrument finansowy.

Warranty subskrypcyjne są w swojej konstrukcji bardzo zbliżone do opcji, jednak w tym wypadku stroną wystawiającą (pozycja krótką) może być jedynie emitent instrumentu bazowego (spółka). Dlatego łączą one w sobie cechy opcji oraz praw poboru.

Z punktu widzenia terminu, w którym posiadacz warrantu może go wykonać, wyróżnia się również dwa typy warrantów: warrant europejski (kupna lub sprzedaży) oraz warrant amerykański (kupna lub sprzedaży). Warrant europejski może być wykonany jedynie we wcześniej wskazanym przez emitenta dniu, określanym jako dzień wygaśnięcia. Natomiast warrant typu amerykańskiego może być wykonany w dowolnym, wybranym przez Klienta dniu, aż do dnia wygaśnięcia warrantu.

Czynniki ryzyka związane z inwestowaniem w warianty subskrypcyjne są tożsame z czynnikami ryzyka odpowiednimi dla opcji z perspektywy Klienta zajmującego pozycję dłużą.

Ryzyko płynności – płynność notowań wariantów subskrypcyjnych jest relatywnie niska, dlatego zamknięcie pozycji może nastąpić po cenie odbiegającej od oczekiwań inwestora.

Warianty subskrypcyjne odznaczają się bardzo dużą zmiennością notowań.

WARRANTY OPCYJNE

Warianty opcyjne mają analogiczną konstrukcję oraz charakterystykę jak warianty subskrypcyjne, różnią się jedynie wystawcą. Warianty subskrypcyjne są wystawiane jedynie przez emitentów instrumentu bazowego, zaś warianty opcyjne mogą być wystawiane przez banki i inne instytucje finansowe, np. domy maklerskie – na akcje innych spółek znajdujące się już w obrocie zorganizowanym.

OBLIGACJE

Obligacje są rodzajem papieru dłużnego, w którym emitent stwierdza, że jest dłużnikiem obligatariusza i zobowiązuje się wobec niego do spełnienia określonego świadczenia. Sprzedaż obligacji oznacza tym samym zaciągnięcie długu przez emitenta u nabywców obligacji. Dług ten jest spłacany jako należność pieniężna w ściśle określonym czasie wraz z odsetkami, których sposób naliczania jest określony w warunkach emisji obligacji. Wielkość tego długu to wartość nominalna obligacji, a termin jego zwrotu przez emitenta to termin wykupu obligacji.

Obligacje to rodzaj instrumentu finansowego, który występuje w seriach. W przeciwieństwie do akcji obligacje nie dają ich posiadaczowi tytułu własności w spółce i wynikających z tego praw (np. prawa do dywidendy lub uczestnictwa w walnych zgromadzeniach akcjonariuszy). Ze względu na tryb i formę regulowania odsetek od zaciągniętego długu wyróżnia się obligacje o stałym i zmiennym oprocentowaniu (obligacje kuponowe) oraz obligacje zerokuponowe.

W związku z inwestycją w obligacje wyróżnia się następujące ryzyka:

- ryzyko niedotrzymania warunków, czyli niewywiązania się emitenta z obowiązku wykupu obligacji lub zapłaty odsetek,
- ryzyko stopy procentowej – wynikające z faktu, że w momencie wzrostu rynkowych stóp procentowych spada cena obligacji,
- ryzyko kredytowe – ryzyko niewypłacalności emitenta, gwaranta, poręczyciela papieru wartościowego lub instrumentu rynku pieniężnego to możliwość braku wywiązania się przez dłużnika z przyjętych na siebie zobowiązań,
- ryzyko płynności.

Mimo powyższych ryzyk zmienność rynku obligacji jest mniejsza niż zmienność rynku akcji, kontraktów terminowych lub opcji.

Obligacje skarbowe są szczególnym rodzajem obligacji, ponieważ emitentem jest Skarb Państwa reprezentowany przez Ministra Finansów. Należą one do najbezpieczniejszych papierów wartościowych. Zabezpieczeniem obligacji skarbowych jest majątek państwa. Płynność, czyli możliwość wycofania środków przez posiadacza obligacji, zapewniona jest przez realizację przedterminowego wykupu obligacji przez emitenta.

KWITY DEPOZYTOWE

To papier wartościowy emitowany przez instytucję finansową i będący przedmiotem obrotu na zagranicznych rynkach kapitałowych. Jest to zbywalny dokument prawa własności do jednego lub wielu papierów wartościowych będących bazą kwitu depozytowego (najczęściej są to akcje, ale również obligacje i inne papiery wartościowe). Kwity depozytowe są emitowane nie przez emitenta papierów wartościowych, ale przez bank będący depozytariuszem tych papierów wartościowych. Kwity depozytowe mogą być wystawiane jako amerykańskie kwity depozytowe ADR lub globalne kwity depozytowe GDR. Dzięki kwitom depozytowym możliwa jest obecność spółki na zagranicznym, innym niż macierzysty rynku papierów wartościowych. Prawa nabywców kwitów depozytowych nie różnią się znacznie od uprawnień nabywców akcji spółki – instrumenty te zapewniają ich właścicielom prawa majątkowe i korporacyjne jak w przypadku akcji, które to realizowane są za pośrednictwem banku depozytowego będącego głównym podmiotem uczestniczącym w programie kwitów depozytowych.

Z inwestowaniem w kwity depozytowe wiążą się wszystkie czynniki ryzyka charakterystyczne dla inwestycji w akcje.

EXCHANGE TRADED FUNDS (ETF)

Exchange-traded fund (ETF) to fundusz inwestycyjny, którego celem jest dążenie do odzwierciedlenia zachowania (wyników) określonego indeksu rynkowego (akcji, papierów dłużnych, towarowego). ETF osiąga to, stosując zazwyczaj jedną z trzech metod: metodę pełnej replikacji (full replication), metodę reprezentatywnej próbki (representative sampling) lub metodę syntetycznej replikacji (synthetic replication). Na bazie zakupionych do portfela inwestycyjnego instrumentów finansowych fundusz dokonuje emisji jednostek ETF (tytułów uczestnictwa funduszu), które są – podobnie jak np. akcje – papierami wartościowymi notowanymi na giełdach papierów wartościowych.

Na rynkach zagranicznych można spotkać ETF o różnej strukturze, m.in.:

- Open-End Fund – używanej głównie przez ETF z ekspozycją na akcje lub obligacje,
- Unit Investment Trusts (UITs) – używanej głównie przez ETF, które posiadają na ogół statyczny portfel inwestycyjny. Struktury tego rodzaju są używane przez niewielką liczbę funduszy ETF, które śledzą szerokie klasy aktywów. UITs mają mniejszą elastyczność inwestycji niż ETF o strukturze Open-End Fund. Np. UITs nie reinwestują dywidend, w zamian trzymają środki, dopóki nie zostaną wypłacone akcjonariuszom,
- Grandtort Trusts – używanej głównie przez ETF inwestujące w towary i waluty,
- Exchange-Traded Notes (ETNs) – używanej głównie przez ETF bazujące na instrumentach pochodnych oraz często tworzone do zreplikowania ekspozycji na rynki niszowe (sektory lub strategie, w szczególności surowców, walut na niektórych rynkach wschodzących). ETNs różnią się od innych struktur funduszy typu ETF, ponieważ nie posiadają żadnych aktywów bazowych. Zamiast tego stanowią one obietnicę ze strony emitenta (najczęściej banku) określonej stopy zwrotu. W przypadku ETNs należy wziąć pod uwagę dodatkowe ryzyko kredytowe emitenta.
- Partnerships – najmniej popularny typ funduszy ETF. Nie posiadają osobowości prawnej. ETF o strukturze partnerships często jest stosowany do zreplikowania ekspozycji na towary (złoto, srebro, gaz ziemny itp.) przez dostęp do tych produktów na rynku terminowym.

Z inwestowaniem w ETF o poszczególnych strukturach, opartych na różnych instrumentach bazowych, wiążą się następujące rodzaje ryzyka:

- z funduszami ETF replikującymi indeksy akcji wiążą się wszystkie czynniki ryzyka charakterystyczne dla inwestycji w akcje,
- z funduszami ETF replikującymi indeksy rynków papierów dłużnych wiążą się wszystkie czynniki ryzyka charakterystyczne dla inwestycji w papiery dłużne,
- z funduszami ETF replikującymi indeksy rynków instrumentów pochodnych wiążą się wszystkie czynniki ryzyka charakterystyczne dla inwestycji w instrumenty pochodne,
- z funduszami ETF replikującymi ceny towarów i walut wiążą się wszystkie czynniki ryzyka charakterystyczne dla inwestycji w towary i waluty, w szczególności na rynku terminowym ww. produktów.

EXCHANGE TRADED NOTE (ETN)

Exchange Traded Note to odmiana ETF. Jest również notowany na giełdzie i opiewa na podobne instrumenty. Główną różnicą jest to, że obok ryzyka instrumentu bazowego dochodzi ryzyko emitenta. Powodem jest to, że jest to swego rodzaju instrument kredytowy, a emitentem i gwarantem jest bank. Jednym z głównych czynników ryzyka, który wpływa na wartość ETN, jest ocena wiarygodności kredytowej emitenta. Np. ze względu na obniżenie ratingu kredytowego emitenta wartość ETN może spaść pomimo braku zmian indeksu bazowego. Dodatkowo ETN może być zlikwidowany lub emitent może umorzyć jednostki przed terminem zapadalności.

JEDNOSTKI UCZESTNICTWA

Jednostki uczestnictwa są sprzedawane przez otwarte fundusze inwestycyjne. Otwarty fundusz inwestycyjny sprzedaje jednostki uczestnictwa każdemu, kto dokona na nie wpłaty i złoży zlecenie nabycia. Osoba, która kupiła jednostki uczestnictwa, staje się uczestnikiem funduszu. Otwarty fundusz inwestycyjny ma obowiązek odkupienia jednostek uczestnictwa od każdego uczestnika funduszu, który tego zażąda; w takiej sytuacji jednostka jest umarzana i nie może być powtórnie sprzedana. Jednostki uczestnictwa nie mogą być przedmiotem obrotu zorganizowanego, w związku z tym uczestnik otwartego funduszu inwestycyjnego nie może zbyć jednostki na rzecz osób trzecich.

Główne rodzaje ryzyk związanych z inwestowaniem w jednostki uczestnictwa:

- ryzyko selekcji instrumentów finansowych, które polega na tym, że zarządzający otwartym funduszem inwestycyjnym może podjąć błędne decyzje co do selekcji papierów wartościowych do portfela inwestycyjnego funduszu. Ryzyko to jest ograniczane poprzez dywersyfikację portfela inwestycyjnego,
- ryzyko niemożności bieżącego określenia dokładnych parametrów inwestycyjnych, w tym poziomu ryzyka danego funduszu,
- ryzyko wynikające z braku dostępu do aktualnego składu portfela inwestycyjnego danego funduszu,
- ryzyko związane z koncentracją aktywów lub rynków dla inwestycji w tytuły uczestnictwa,
- ryzyko związane ze szczególnymi warunkami transakcji zawartych przez otwarty fundusz inwestycyjny (np. nabywanie jednostek uczestnictwa funduszy zagranicznych),
- ryzyko zmienności wycen jednostek uczestnictwa, które różnią się w zależności od typu funduszu.

CERTYFIKATY INWESTYCYJNE

Certyfikaty inwestycyjne to papiery wartościowe, które są emitowane przez zamknięte fundusze inwestycyjne. Wartość certyfikatów inwestycyjnych zależy od wartości portfela inwestycyjnego funduszu inwestycyjnego zamkniętego, który charakteryzuje się znacznie szerszymi możliwościami inwestycyjnymi w porównaniu z funduszami inwestycyjnymi otwartymi. Powoduje to, że zarządzający zamkniętym funduszem inwestycyjnym mają większe możliwości w zakresie selekcji strategii i inwestycji. Zamknięty fundusz inwestycyjny może być utworzony na określony czas. Trwanie funduszu kończy postępowanie likwidacyjne polegające na umorzeniu certyfikatów inwestycyjnych i wypłacie jego uczestnikom kwot odpowiadających liczbie i końcowej wycenie certyfikatów posiadanych przez poszczególnych uczestników.

Certyfikaty inwestycyjne charakteryzują się wszystkimi czynnikami ryzyka związanymi z jednostkami uczestnictwa. Z uwagi na fakt, że fundusze inwestycyjne zamknięte mają szersze możliwości inwestycyjne niż fundusze inwestycyjne otwarte, związane z nimi certyfikaty inwestycyjne mogą być bardziej ryzykowne w porównaniu do jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych.

Fundusze inwestycyjne zamknięte są zobligowane do wyceny aktywów z mniejszą częstotliwością niż fundusze inwestycyjne otwarte. Cena rynkowa certyfikatów inwestycyjnych może odchylić się od ich wartości. Dla tych instrumentów występuje ryzyko płynności. W większości przypadków związane jest z relatywnie niską płynnością certyfikatów inwestycyjnych.

Zmienność cen certyfikatów inwestycyjnych zależy od typu funduszu, jednak z reguły nie przekracza zmienności cen pojedynczych akcji.

LISTY ZASTAWNE

Listy zastawne to dłużne papiery wartościowe, imienne lub na okaziciela, których emitentem jest bank hipoteczny. Zabezpieczeniem listów zastawnych są wierzycelności banku hipotecznego z tytułu udzielonych kredytów. Bank hipoteczny emitujący listy hipoteczne zobowiązuje się wobec ich posiadaczy do spełnienia określonego świadczenia pieniężnego – wypłaty odsetek oraz wykupu listów zastawnych, tj. wypłaty ich wartości nominalnej w terminach i na zasadach określonych w warunkach ich emisji. Listy zastawne są instrumentem finansowym o stosunkowo niskim ryzyku inwestycyjnym i wysokim poziomie bezpieczeństwa, które wynikają z ustawowych wymogów wielostopniowego zabezpieczenia ich emisji. Podstawą prawną listów zastawnych w Polsce jest ustawa o listach zastawnych i bankach hipotecznych z dnia 29 sierpnia 1997 r.

PRODUKTY STRUKTURYZOWANE

Produkty strukturyzowane to instrumenty finansowe, których cena zależy od wartości określonego wskaźnika rynkowego (np. kursu akcji lub koszyków akcji, kursów walut, wartości indeksów giełdowych). Produkty strukturyzowane są emitowane przez instytucje finansowe, najczęściej banki lub domy maklerskie. Emitent produktu strukturyzowanego zobowiązuje się w stosunku do nabywcy, że w terminie wykupu instrumentu wypłaci mu kwotę rozliczenia kalkulowaną według określonego wzoru. Formuła określająca zasady wypłaty ułatwia posiadaczom takich instrumentów monitorowanie bieżącej wartości danego instrumentu.

Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje produktów strukturyzowanych w zależności od konstrukcji instrumentu:

- produkty gwarantujące ochronę kapitału, określone jako bardzo bezpieczne, które dają Klientowi określony udział w zyskach generowanych przez wbudowany w produkt wskaźnik rynkowy i jednocześnie gwarancję zwrotu 100% zainwestowanego kapitału,
- produkty niegwarantujące pełnej ochrony kapitału, czyli bardziej ryzykowne, w których udział Klienta w zyskach jest większy, ale dotyczy to również udziału w ewentualnych stratach generowanych przez produkt wbudowany.

Produkty strukturyzowane charakteryzują się zmiennością wyceny wynikającą ze zmienności wbudowanego instrumentu pochodnego, ryzykiem kredytowym emitenta takiego produktu strukturyzowanego oraz ryzykiem płynności. Produkty strukturyzowane oparte na dilerskim systemie notowań charakteryzują się relatywnie niską zmiennością cen. Produkty strukturyzowane oparte na brokerskim systemie notowań ze względu na ograniczoną płynność mogą w krótkim terminie odznaczać się dużą zmiennością.

BANKOWE PAPIERY WARTOŚCIOWE

Bankowe Papiery Wartościowe Strukturyzowane (BPW) są emitowane na podstawie ustawy Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 r. Emitent zobowiązuje się wobec posiadaczy BPW do spełnienia świadczenia pieniężnego polegającego na zapłacie kwoty wykupu oraz premii na zasadach określonych w dokumentach regulujących warunki emisji danego BPW.

BPW są nowoczesnym instrumentem finansowym umożliwiającym Klientom inwestowanie z pełną ochroną kapitału, zarówno na tradycyjnych, jak i na alternatywnych rynkach (np. akcji, towarów, walut, nieruchomości). BPW są połączeniem depozytu, zapewniającego zwrot gwarantowanego kapitału w dacie zapadalności, oraz części inwestycyjnej, pracującej na potencjalne zyski. Część inwestycyjna jest przeznaczona na zakup instrumentów finansowych (najczęściej opcji), które pozwalają na realizację określonej strategii inwestycyjnej opisanej szczegółowo w warunkach emisji danego BPW. Przed terminem wykupu można emitentowi przedstawić BPW do wcześniejszego odkupu.

BPW mają gwarancję kapitału, co oznacza, że w dniu wykupu klienti otrzymują minimum zwrot zainwestowanego kapitału. BPW podlegają też gwarancji Bankowego Funduszu Gwarancyjnego zgodnie z zapisami ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym.

Główne rodzaje ryzyk związanych z inwestowaniem w Bankowe Papiery Wartościowe Strukturyzowane:

- ryzyko rynkowe: wycena BPW zarówno w trakcie, jak i w momencie zakończenia inwestycji jest uzależniona od różnych zmiennych czynników rynkowych, np. poziomu stóp procentowych, kursów walutowych, wartości indeksów rynków kapitałowych lub towarowych, cen akcji i towarów oraz ich wzajemnych relacji. Wartość tych zmiennych jest nieprzewidywalna i podlega wahaniom,
- ryzyko walutowe: dla BPW denominowanych w obcych walutach wartość rynkowa instrumentu będzie istotnie uzależniona od zmiany relacji tej waluty względem PLN. Wartość inwestycji może być istotnie uzależniona od zmiany relacji tej waluty względem PLN,
- ryzyko wyceny zawartych transakcji w dniu rozliczenia: w momencie płatności pożytków lub zakończenia inwestycji warunki, na jakich zawarto transakcję, mogą odbiegać (również: znacząco odbiegać) od wartości transakcji w dniu jej zawarcia oraz aktualnych poziomów rynkowych, co może mieć wpływ na ostateczny wynik finansowy danej transakcji osiągnięty przez Klienta. Emitent nie gwarantuje osiągnięcia zysków z BPW,

ale jedynie zwrot określonej z góry kwoty (wartość nominalna) w dniu wykupu. Wartość premii wyliczana jest na podstawie formuły opisanej w warunkach emisji danego BPW,

- ryzyko wyceny zawartych transakcji w trakcie ich trwania: w trakcie trwania transakcji wartość rynkowa transakcji zmienia się i może nawet znacząco odbiegać od wartości transakcji w dniu jej zawarcia. W przypadku decyzji o wcześniejszym zakończeniu inwestycji Klient może ponieść negatywne skutki finansowe w postaci spadku wartości transakcji w stosunku do jej wartości początkowej. W przypadku skorzystania z wcześniejszego odkupu BPW cena odkupu odzwierciedla aktualną wartość BPW. Klient w związku z powyższym musi liczyć się z możliwością utraty części wpłaconych środków,
- ryzyko płynności rynku: Klient powinien brać pod uwagę ryzyko zmniejszenia lub braku płynności na danym rynku finansowym, co może skutkować mniej korzystną lub niekorzystną wyceną instrumentu finansowego,
- ryzyko kredytowe, rozliczeniowe i operacyjne dotyczące PKO Banku Polskiego S.A.: Klient, zawierając transakcje z PKO Bankiem Polskim S.A., powinien brać pod uwagę ryzyko kredytowe, rozliczeniowe i operacyjne leżące po stronie PKO Banku Polskiego S.A.,
- ryzyko prawne, rachunkowe, podatkowe oraz operacyjne niezależne od PKO Banku Polskiego S.A.: Klient, zawierając transakcje rynku finansowego, powinien brać pod uwagę również inne rodzaje ryzyka o charakterze prawnym, rachunkowym, podatkowym oraz operacyjnym, niezależne od PKO Banku Polskiego S.A.

INSTRUMENTY FINANSOWE NOTOWANE NA RYNKACH ZAGRANICZNYCH

Inwestycje, których przedmiotem są określone instrumenty finansowe rynku zagranicznego, charakteryzują się analogicznie wszystkimi czynnikami ryzyka przypisanymi do danej klasy instrumentów finansowych na rynku krajowym.

Ponadto z inwestycjami na rynkach zagranicznych wiążą się dodatkowe czynniki ryzyka, do których w szczególności należy zaliczyć:

- ryzyko wahania innych walut w stosunku do PLN,
- ryzyko posiadania ograniczonego lub opóźnionego dostępu do informacji.

Ryzyko zmienności inwestycji w aktywa zagraniczne może być wyższe ze względu na ekspozycję nie tylko na zmienność cen instrumentów finansowych, ale również na zmienność cen walut. Dodatkowo przy inwestowaniu w instrumenty finansowe notowane na rynkach zagranicznych należy wziąć pod uwagę, że na różnych rynkach mogą obowiązywać różne regulacje prawne, specyficzne dla danego rynku, a co za tym idzie, inwestowanie na poszczególnych rynkach może wymagać od inwestora poniesienia dodatkowych kosztów transakcyjnych (takich jak np. opłaty skarbowe, podatek transakcyjny lub inne koszty związane z zawieraniem transakcji na danym rynku).

Niniejszy materiał ma charakter wyłącznie informacyjny oraz nie stanowi oferty w rozumieniu Kodeksu cywilnego.

Informacje zawarte w niniejszym materiale nie mogą być traktowane jako propozycja nabycia jakichkolwiek instrumentów finansowych, usługa doradztwa inwestycyjnego, podatkowego lub jako forma świadczenia pomocy prawnej.

DM PKO Banku Polskiego dołożył starań, aby podane informacje były rzetelne oraz oparte na wiarygodnych źródłach, jednak nie może zagwarantować ich dokładności i pełności.

Zawieranie transakcji na instrumentach finansowych może się wiązać z konsekwencjami podatkowymi. W celu uzyskania szczegółowych informacji w zakresie opodatkowania zysków z inwestycji w poszczególne instrumenty finansowe Klient powinien zasięgnąć porady profesjonalnego doradcy podatkowego, radcy prawnego lub innej osoby uprawnionej do udzielania porad w przedmiotowym zakresie.

Transakcje zawierane na instrumentach finansowych nie są zobowiązaniem ani nie są gwarantowane przez DM PKO Banku Polskiego lub PKO Bank Polski S.A. Niezależnie od informacji przekazanych przez DM PKO Banku Polskiego przed zawarciem każdej transakcji Klient jest zobowiązany do określenia i oceny jej ryzyka, potencjalnych korzyści oraz ewentualnych strat, jak również w szczególności charakterystyki, konsekwencji prawnych i księgowych transakcji oraz konsekwencji zmieniających się czynników rynkowych. Powinien również w sposób niezależny ocenić sam lub po konsultacjach ze swoimi doradcami, czy jest w stanie podjąć takie ryzyko.

Transakcje w zakresie poszczególnych instrumentów finansowych mogą nie być odpowiednie dla wszystkich klientów. Przed zawarciem transakcji Klient powinien podjąć kroki w celu zapewnienia pełnego zrozumienia transakcji oraz dokonania niezależnej oceny transakcji w świetle jego własnych celów i uwarunkowań rynkowych, a w szczególności możliwego ryzyka i korzyści wynikających z jej zawarcia.

Ostateczna decyzja dotycząca zawarcia transakcji, horyzontu inwestycyjnego oraz wielkości zaangażowanych środków należy wyłącznie do Klienta.

Adres i siedziba

Dom Maklerski PKO Banku Polskiego
ul. Puławska 15
02-515 Warszawa
www.dm.pkobp.pl

Infolinia o usługach internetowych:

801 169 235 – numer dla połączeń krajowych
+48 22 521 90 90 – numer dla połączeń krajowych, zagranicznych i z telefonów komórkowych
Infolinia jest czynna w godzinach 8:00 – 18:30 w dni robocze

Infolinia ogólna:

801 304 403 – numer dla połączeń krajowych
+48 81 535 63 63 – numer dla połączeń krajowych, zagranicznych i z telefonów komórkowych
Infolinia jest czynna w godzinach 8:00 – 18:00 w dni robocze

Adresy poczty elektronicznej:

dm@pkobp.pl
supermakler@pkobp.pl
info@obligacjeskarbowe.pl

Strony internetowe:

www.dm.pkobp.pl
www.obligacjeskarbowe.pl